

TeCza

ŻYTOMIERSZCZYZNY

DROGA KRZYŻOWA PRZESZŁA ULICAMI ŻYTOMIERZA

Chrystus Pan Zmartwychwstał!

W te święte Dni, w które świętujemy zwycięstwo Jezusa nad mocami zła, świadomie zaprosimy Jego do naszej codzienności. On jest Tym, który jest dla nas najbardziej potrzebny, szczególnie w tych przypadkach, kiedy wszystko niby to umarło.

Chrystus ma sposób na sytuacje bez wyjścia.

Dlatego z całego serca życzę wszystkim Czytelnikom odwagi w Zmartwychwstałym i ścisłej współpracy z Nim. Niech On napelni wszystkich, którzy wraz z nim powracają do pełni życia, prawdziwą radością, optymizmem i darem pokoju – jakże potrzebnymi każdemu z nas.

Na radosne świętowanie tegorocznej Paschy z serca wszystkim błogosławie

+ Vitalij Kryvytskyj SDB, biskup kijowsko – żytomierski

*W imieniu pracowników Konsulatu Generalnego
Rzeczypospolitej Polskiej w Winnicy oraz swoim własnym
pragnę złożyć życzenia zdrowych i pogodnych Świąt Wielkanocnych,
pełnych wiary, nadziei i miłości.*

*Życzę radosnego, wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół.*

Wesołego Alleluja!

**Konsul Generalny
Damian Ciarciński**

*Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzymy szczęścia w rodzinnych domach, radości, smacznego jajka,
wiosny w sercu, pogody ducha oraz samych sukcesów!
Szczęśliwych i spokojnych Świąt Wielkanocnych!*

**W imieniu Redakcji oraz
Zarządu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie
Wiktoria Laskowska-Szczur**

AKTUALNOŚCI

- Polacy w Żytomierzu uczcili pamięć powstańców styczniowych
Поляки в Житомирі вшанували пам'ять січневих повстанців **4**
- Przedłużanie ważności Karty Polaka
Продовжено дію Карты Поляка **4**

ANALIZA

- Konsul generalny RP w Winnicy zorganizował spotkanie w Żytomierzu
Генеральний консул РП у Вінниці провів зустріч у Житомирі **5**
- Marszałek Senatu RP do Polonii
Лист маршалка Сенату РП до полонії..... **6**
- Przy okrągłym stole
За круглим столом **7**
- Zwrot kurii w Żytomierzu
Звернення про повернення курії Київсько – Житомирської дієцезії..... **8**
- Apel w sprawie zwrotu budynku dawnej kurii biskupiej **9**

RELIGIA

- Droga Krzyżowa przeszła ulicami Żytomierza
Хресна хода пройшла вулицями Житомира **10**
- W Brusilowie poświęcono kaplicę pw. Ducha Świętego
У Брусилові освячено каплицю Святого Духа **11**

PAMIĘTAMY O NICH

- W Żytomierzu Polacy uczcili Żołnierzy Wyklętych
В Житомирі вшанували забутих солдат **12**

LITERATURA

- Literatura polska Żytomierszczyzny XVII-XIX wieku
Польська література XVII-XIX століття у Житомирській області **13**

HISTORIA

- Nieznany Aleksander Latoszyński
Незнаний Олександр Лятошинський **16**

KULTURA

- Jak kolędować, to na Śląsku!
Як колядувати, то на Шльонську **18**
- 5-lecie istnienia zespołu ModernPol
5-річчя ансамблю ModernPol **21**

ZWIEDZAMY POLSKĘ

- Rodzina polonijna!
Родина полонійна **22**
- Nasze drzewa mają dużo wspólnych korzeni!
Наші дерева мають багато спільних коренів! **23**

OŚWIATA

- Szkolenia dla nauczycieli języka polskiego na KUL
Тренінг для вчителів польської мови в ЛКУ **24**
- Nasze dzieci to przyszłość
Наші діти - це майбутнє..... **24**
- III Konkurs Recytatorski im. Walentego Grabowskiego
III Декламаторський конкурс ім. Валентина Грабовського **25**

SPORT

- XIII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne
XIII Міжнародні зимові полонійні ігри **25**

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca
Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne
mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. dk. dr Jacek Pawłowicz
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodumyr Jerszow
dr Irena Kopoć
mgr Elwira Gilewicz
mgr Jana Laskowska
mgr Olena Staniszevska
Olga Kolesowa, Oleg Filenko, Aleksander Długosz
Aleksiej Salej (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja
ul. Teatralna 17/20, gab. 109-111
10014, Żytomierz, Ukraina
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Druk FOP Gembariski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)
10001 m. Żytomierz, ul. Kijowska, 81, pok. 227
Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини
квартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець
ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія
маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
кс. dk. Яцек Павлович
кс. Ярослав Гіжицький
проф. Володимир Єршов
доц. Ірина Копоть
маг. Ельвіра Гілевич
маг. Яніна Ляковська
маг. Олена Станішевська
Ольга Колесова, Олег Філенко, Олександр Длогуш
Олексій Салей (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирської обласної СПУ”

Редакція
вул. Театральна 17/20, каб. 109-111
10014, м. Житомир, Україна
tel. +38 (097) 199 83 08
e-mail: zpuzytomierz@gmail.com
www.zozpu.zhitomir.net

Друк ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Poligraf”)
10001, м. Житомир, вул. Київська, 81, оф. 227
Тираж 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Polacy w Żytomierzu uczcili pamięć powstańców styczniowych

22 stycznia członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie zapalili znicze na grobach uczestników zrywu narodowo-wyzwoleńczego przeciwko rosyjskiemu zaborcy.

Młodzież z prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowską-Szczur i nauczycielką języka polskiego Wiktoria Zubarewą modliła się w intencji powstańców oraz złożyła kwiaty i zapaliła znicze na mogile Jana Paderewskiego (ojca Ignacego Jana Paderewskiego), który brał udział w powstaniu, oraz Ksawerego Rucińskiego, innego powstańca.

W tym roku mija 155. rocznica wybuchu powstania styczniowego (1863-1864) – ostatniego w wieku XIX i jednocześnie największego polskiego zrywu narodowego. Było niepodobne do żadnego z powstań doby rozbiorów. Przede wszystkim

Polacy oddali hołd uczestnikowi powstania styczniowego Janowi Paderewskiemu / Поляки вшанували пам'ять січневого повстанця Яна Ігнація Падеревського

po raz pierwszy walkę prowadziła armia partyzancka, miało największy zasięg, spotkało się też z poparciem międzynarodowej opinii publicznej. O tym wiedzą nie-

mal wszyscy, ale mało kto wie, że czynny udział w powstaniu brali Polacy z Żytomierza.

Redakcja

Przedłużanie ważności Karty Polaka

Jeżeli najpóźniej na 3 miesiące przed terminem utraty ważności Karty Polaka jej posiadacz złoży wniosek o przedłużenie ważności, ważność Karty Polaka jest przedłużana na okres kolejnych 10 lat.

Uwaga! Przedłużanie ważności Karty Polaka w związku z wygaśnięciem jej ważności w 2018 roku (po 10 latach).

Konsulat Generalny RP w Winnicy uprzejmie informuje, że osoby, które chcą przedłużyć ważność Karty Polaka wydanej w 2008 roku, powinny napisać prośbę o wyznaczenie terminu złożenia wniosku o przedłużenie ważności karty na adres: winnica.kg.kartapolaka@msz.gov.pl

W e-mailu należy podać następujące dane:

- imię i nazwisko (jak w paszporcie zagranicznym),
- data urodzenia,
- adres zameldowania,
- numer Karty Polaka,
- data ważności Karty Polaka.

Na spotkanie z konsulem w wyznaczonym dniu i godzinie należy zabrać ze sobą:

- starannie wypełniony wniosek ze zdjęciem,

Karta Polaka / Карта Поляка

2. oryginały i kserokopie niezbędnych dokumentów:

- Karta Polaka,
- decyzja o przyznaniu Karty Polaka,
- paszport wewnętrzny,
- posiadacze kart ID powinni przedstawić dodatkowo aktualne zaświadczenie o zameldowaniu,
- paszport zagraniczny.

W przypadku przedłużenia ważności Karty Polaka małoletniego, który w momencie utraty ważności Karty Polaka wydanej w 2008 roku nie skończył 18 lat, rodzice małoletniego powinni napisać prośbę o wyznaczenie terminu złożenia wniosku o przedłużenie ważności karty na adres: winnica.kg.kartapolaka@msz.gov.pl

W e-mailu należy podać następujące dane dziecka:

- imię i nazwisko (jak w paszporcie zagranicznym),
- data urodzenia,
- adres zameldowania,
- numer Karty Polaka,
- data ważności Karty Polaka.

Przy składaniu wniosku w wyznaczonym przez konsula dniu i godzinie powinni być obecni rodzice lub opiekunowie prawni małoletniego. Należy zabrać ze sobą:

- starannie wypełniony wniosek ze zdjęciem,
- oryginały i kserokopie niezbędnych dokumentów dziecka:
 - Karta Polaka,
 - decyzja o przyznaniu Karty Polaka,
 - świadectwo urodzenia,
 - paszport wewnętrzny (jeśli jest),
 - posiadacze kart ID powinni przedstawić dodatkowo aktualne zaświadczenie o zameldowaniu,
 - paszport zagraniczny dziecka,
- oryginały i kserokopie niezbędnych dokumentów rodziców:
 - paszporty.

Obecność małoletniego przy składaniu wniosku o przedłużenie ważności Karty Polaka jest obowiązkowa.

www.winnica.msz.gov.pl

Konsul Generalny RP w Winnicy zorganizował spotkanie w Żytomierzu

19 marca odbyło się spotkanie nowo mianowanego szefa Konsulatu Generalnego RP w Winnicy Damiana Ciarcińskiego z prezesami polskich organizacji z Żytomierszczyzny. W spotkaniu wzięli udział prezesi organizacji polskich z Żytomierza, Berdyczowa, Korostenia, Nowogrodu-Wołyńskiego, Malina, Olewska, Korostyszewa, Emilczyna, Horoszewa, Baranówki, Marianówki, Bykówki, Suseł oraz Irszańska.

Po staropolsku – chlebem i solą powitali Polacy konsula generalnego na ziemi żytomierskiej. Wszak Żytomierszczyzna to prawdziwa wyspa polskości – tu mieszka największa liczba Polaków na Ukrainie, a historia, kultura i tradycje przekazywane przez naszych przodków mimo represji połączyły pokolenia. W imieniu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie prezes Wiktoria Laskowska-Szczur złożyła Damianowi Ciarcińskiemu gratulacje z okazji nominacji. Życzyła mu wielu sukcesów i satysfakcji z pracy i wyraziła nadzieję na owocną współpracę.

Konsul Damian Ciarciński podziękował przedstawicielom organizacji polskich za pracę oraz zaangażowanie na rzecz zachowania kultury i tradycji polskich na Ukrainie. Przedstawił zasady współpracy i zaprosił do przygotowania uroczystości 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Konsulowi generalnemu towarzyszyły konsul Urszula Filipkowska, Magda Arsenicz i Alicja Zyguła. Podczas spotkania zostały omówione zagadnienia dotyczące Karty Polaka, w tym możliwe zmiany zasad rejestracji na rozmowę z konsulem w sprawie przyznania Karty. W związku z tym, że w 2018 roku upływa termin ważności Kart Polaka wydanych 10 lat temu, prezesi organizacji poddali pod rozważenie konsula propozycję, by dostęp do zapisów na rozmowę w Konsulacie Generalnym RP był wolny, a także by zorganizować dodatkowe dyżury pracowników polskiej placówki. Sytuacja jest napięta, ponieważ wiele osób nie może zapisać się na rozmowę, a prezesi nie mogą pomóc w tym członkom swoich organizacji.

Dyplomaci z Winnicy przekazali również informacje o zasadach składania wniosków o wydanie legitymacji ucznia polonijnego oraz o procedurze wydawania wiz dla grup kolonijnych i studentów.

Olga Kolesowa

Chlebem i solą powitali konsula generalnego RP w Winnicy Damiana Ciarcińskiego / Хлібом і сіллю зустріли генерального консула РП у Вінниці Дамяна Цярціньскаго

Konsulowi generalnemu Damianowi Ciarcińskiemu towarzyszyły konsul Magda Arsenicz, Urszula Filipkowska i Alicja Zyguła / Генерального консула супроводжували консули Магда Арсеніч, Уршуля Філіпковска і Аліція Зигула

Polscy dyplomaci w otoczeniu Polaków z Żytomierszczyzny / Польські дипломати серед поляків Житомирщини

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Stanisław Karczewski

Szanowni Państwo,
Prezesa i Członkowie
Polskich i Polonijnych Organizacji,

od wielu lat Polacy w kraju i za granicą stykają się z krzywdzącym, niesprawiedliwym, a przede wszystkim nieprawdziwym sformułowaniem „polskie obozy śmierci” i oskarżeniami Polaków o współudział w Holocauście, które uwłaczają naszej godności i dumie narodowej.

W związku z tym nadszedł najwyższy czas, żeby wolna od 29 lat Polska upomniała się o prawdę historyczną. Przyjęta ustawa o Instytucji Pamięci Narodowej pozwoli dochodzić do prawdy, na której wszystkim nam zależy.

Dwudziestomilionowa społeczność Polaków i osób polskiego pochodzenia zamieszkujących na całym świecie wielokrotnie pokazała, że może skutecznie wspierać polską rację stanu. Miało to miejsce między innymi wtedy, kiedy zabiegaliśmy o wejście do NATO i należne miejsce w rodzinie narodów europejskich. Dlatego mając na względzie dobro Rzeczypospolitej Polskiej, zwracam się do Państwa z apelem o podejmowanie wszelkich możliwych działań, których celem będzie upominanie się o prawdę historyczną.

Jako naród stanowimy wspólnotę, którą łączy język, kultura i historia.

W znowelizowanej przez polski parlament ustawie o IPN napisano:

„Kto publicznie i wbrew faktom przypisuje Narodowi Polskiemu lub Państwu Polskiemu odpowiedzialność lub współodpowiedzialność za popełnione przez III Rzeszę Niemiecką zbrodnie nazistowskie [...] podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3”. Zapisy tej ustawy w żadnej mierze nie cenzurują debaty publicznej, nie ograniczają działalności badawczej czy też twórczości artystycznej. Służą wyłącznie temu, by z życia publicznego wyeliminować kłamstwa o współudziale narodu polskiego i państwa polskiego w zbrodniach popełnionych na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej.

Premier Mateusz Morawiecki w swoim wystąpieniu powiedział: „Kłamstwo oświęcimskie to nie tylko negowanie niemieckich zbrodni, ale również inne sposoby fałszowania historii. Jedną z najgorszych form tego kłamstwa jest pomniejszanie odpowiedzialności rzeczywistych sprawców i przypisywanie tej odpowiedzialności ich ofiarom. Chcemy walczyć z tym kłamstwem w każdej jego postaci [...] Obozy, w których wymordowano miliony Żydów, nie były polskie. Ta prawda musi być chroniona, ponieważ jest częścią prawdy o Holocauście”.

Reakcja opinii światowej, a w szczególności przedstawicieli władz Izraela na nowelizację ustawy o IPN wywołała w Polsce zdziwienie, ponieważ projekt ustawy był znany wszystkim zainteresowanym.

Z nadzieją oczekujemy na wyniki prac zespołu ekspertów powołanego przez Mateusza Morawieckiego i Benjamina Netanjahu, premierów Polski i Izraela.

Jestem głęboko przekonany, że jest to dobra droga do budowania mostów pomiędzy oboma narodami, które od tysiąca lat żyły obok siebie, których kultury wzajemnie się przenikały.

Polska poniosła podczas II wojny światowej bezprecedensowe straty – 6 milionów Polaków straciło życie, w tym 3 miliony polskich Żydów. Straciliśmy znaczną część terytorium, przeżyliśmy wysiedlenia, zsyłki, obozy, rabunek mienia na niewyobraźalną skalę, wreszcie zburzenie Warszawy. Nasi rodzice doświadczyli głodu, terroru, śmierci szalejącej na ulicach miast i wsi. Utraciliśmy suwerenność, pozostawiono nas po sowieckiej stronie „żelaznej kurtyny”.

O dramatycznym losie Żydów jako pierwszy społeczność międzynarodową poinformował rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Jednakże wtedy alianci nie zareagowali na raporty przedstawione przez Jana Kozielewskiego – Karskiego. Świat z obojętnością słuchał informacji o eksterminacji Żydów, jaką hitlerowskie Niemcy prowadziły na okupowanych ziemiach polskich.

Jedynie w Polsce za udzielenie jakiegokolwiek pomocy Żydom groziła kara śmierci dla całej rodziny. Mimo to Polacy nie pozostali

obojętni na los Żydów więzionych w gettach i mordowanych w niemieckich obozach koncentracyjnych. Wielu Polaków straciło życie, ratując Żydów. Szczególnym świadectwem jest także działanie Rady Pomocy Żydom „Żegota”, która funkcjonowała przy Delegaturze Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj.

Obok zachowań, które napawają nas dumą, miały miejsce czyny haniebne, które w żadnym wypadku nie określają postawy narodu polskiego. Były to przypadki odosobnione, za które Podziemne Państwo Polskie karało wyrokami śmierci, a my, współcześni, również jednoznacznie je potępiamy.

Przez wiele lat po wojnie Polska i Polacy nie mogli mówić własnym głosem, gdyż nie mieli suwerennego państwa. W tym czasie nie mieliśmy wpływu na kształtowanie międzynarodowej opinii publicznej, nie mogliśmy bronić się przed oszczerstwami.

Szanowni Państwo,

Polonia zawsze wspierała Polskę. W różnych okresach naszej historii, w mrocznych czasach stanu wojennego popierała polskie dążenia do odzyskania niepodległości i pełnej suwerenności. Zabiegała też o to, by nasz głos był słyszany na arenie międzynarodowej. Polonia przechowywała i pielęgnowała polskie wartości – przywiązanie do wolności, tradycji polskiej i Kościoła. Polska to wielkie zaangażowanie pamięta i jest za okazaną pomoc wdzięczna.

Wierzę, że i teraz nasi Rodacy nas nie zawiodą. Wierzę, że cierpliwie, wspólnie zbudujemy porozumienie ze środowiskami żydowskimi w poszczególnych krajach, dając świadectwo prawdzie o II wojnie światowej.

Szanowni Państwo,

jako marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, sprawującego opiekę nad Polonią i Polakami za granicą, zwracam się do wszystkich Rodaków na całym świecie z apelem o dokumentowanie i gromadzenie wszelkich świadectw okrucieństw, zbrodni przeciw ludzkości popełnionych podczas II wojny światowej. Ostatni świadkowie wydarzeń pomatu odchodzą. Trzeba utrwalić ich wspomnienia dla zachowania pamięci o wyrządzonych krzywdach tak Żydom, jak i Polakom, Romom i wszystkim pokrzywdzonym.

Proszę o dokumentowanie i reagowanie na przejawy antypolonizmu, krzywdzące nas sformułowania i opinie. Proszę o powiadamianie naszych ambasad, konsulatów i konsulów honorowych o pomowieniach naruszających dobre imię Polski.

Apeluję o organizowanie seminariów, wystaw, spotkań, wysyłanie listów, o podejmowanie działań, których celem będzie skuteczne upominanie się o prawdę historyczną. Proszę także o wykorzystanie swoich partnerskich, dobrych, nawiązywanych przez całe lata współpracy kontaktów z przedstawicielami Państwa władz krajowych, władz samorządowych, organizacji społecznych, w tym również reprezentujących inne mniejszości narodowe, do propagowania rzetelnej wiedzy o Polsce i Polakach. Moje wielostronne kontakty międzynarodowe uświadamiają mi za każdym razem, że mamy za granicą wielu sprawdzonych przyjaciół, gotowych na podjęcie z Polską partnerskiego dialogu i włączenie się w dzieło obrony dobrego imienia naszej Ojczyzny. Wszyscy Polacy mogą i powinni być ambasadorami polskości. Jestem przekonany, że podjęte w takiej intencji działania przyniosą w nieodległej perspektywie wymierne, pozytywne skutki, zarówno dla Polski, jak i dla całej wspólnoty Polaków mieszkających w różnych zakątkach świata.

Wierzę, że Państwa działania będą skutecznym narzędziem w walce o dobre imię Polski i Polaków.

Z poważaniem,
Stanisław Karczewski

Z porozumieniem
Stanisław Karczewski

Spotkanie przy okrągłym stole Rady Kościołów z przewodniczącym Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Igiorem Gundiczem / Зустріч за круглим столом Ради церков з Головою Житомирської обласної державної адміністрації Ігорем Гундичем

За круглим столом

За ініціативи управління культури і туризму 14 лютого 2018 р. в обласній державній адміністрації відбулося засідання круглого столу «Релігійні організації Житомирщини в контексті головних викликів сьогодення: реалії і перспективи державно-конфесійних відносин» за участю голови облдержадміністрації І.П. Гундича, заступника голови адміністрації Я.М. Лагути, в.о. начальника управління культури та туризму Т.М. Парфентієвої, головного спеціаліста департаменту праці та соціального захисту населення І.М. Шульги, проректора обласного інституту післядипломної педагогічної освіти М.К. Сюрачка, завідувача кафедри філософії Житомирського державного університету ім. І. Франка М.А. Козловця та представників релігійних організацій Житомирщини.

Під час зустрічі обговорювалися наступні питання: релігійна мережа області, альтернативна служба, викладання християнської етики, проблемні ситуації, що виникають при реєстрації статутів релігійних організацій, створення музею історії релігії, можливість проведення круглого столу на тему «Релігійні організації регіону та їх допомога бійцям на Донбасі», створення міжцерковної ради релігійних організацій при обласній державній адміністрації,

Голова облдержадміністрації запевнив присутніх, що при реєстрації статутів релігійних громад влада керується виключно Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації», який передбачає однакове ставлення до релігійних організацій незалежно від їх конфесійної належності. Разом з тим, статuti релігійних організацій будуть реєструватися за умови їх відповідності чинному законодавству. Громадськості було роз'яснено позицію облдержадміністрації щодо не реєстрації статутів УПЦ і УПЦ-КП і запропоновано керівникам епархій привести парафіяльні

статuti у відповідність чинному законодавству.

В черговий раз римо-католики порушили питання повернення приміщення краєзнавчого музею (колишньої дієцезіальної курії). Настоятель парафії Св. Софії м. Житомира В. Маковський акцентував увагу присутніх що в Україні за роки незалежності релігійним організаціям повернуто саме не культових споруд понад 900.

Також керівників релігійних організацій було повідомлено про особливості застосування Закону України «Про охорону культурної спадщини», зокрема, щодо підписання охоронних договорів та збереження автентичного вигляду культових споруд, що є пам'ятками архітектури.

М.А.Козловець поінформував присутніх про створення магістратури з спеціалізацією релігієзнавство при Житомирському державному університеті і запросив до співпраці керівників релігійних організацій області.

Олександр Пивоварський

Звернення

про повернення курії Київсько – Житомирської дієцезії

настоятеля Собору св. Софії
РКЦ кс. каноніка

Віктора Маковського
з благословіння єпископа
Київсько-Житомирської дієцезії
Віталія Кривицького до
Житомирської ОДА

Вельмишановний
Ігоре Петровичу !

Протягом всіх років незалежності України житомирські римо-католики, починаючи від простих парафіян, настоятелів кафедрального костюлу Св. Софії до трьох єпископів Римсько-Католицької Церкви зверталися до голів облдержадміністрації, інших владних структур, трьох Президентів України з одним єдиним проханням – повернути віруючим приміщення обласного краєзнавчого музею (колишня дієцезіальна курія Римсько-Католицької Церкви).

Владою, у свою чергу, пропонувалося безліч варіантів вирішення цього питання – від побудови нового музейного комплексу, створення історико-архітектурного комплексу «Старий Житомир» до перенесення музею у приміщення магістрату. Також відмова повернути курію католикам обґрунтовувалася чинним законодавством – Указом Президента України «Про заходи щодо повернення релігійним організаціям культурного майна» від 04.03.1992 №125 (повертати можливо лише культурні споруди), а також Законом України «Про музейну справу» (вилучати приміщення музеїв можна лише за умов надання музею іншого рівноцінного приміщення).

У 2012 році було прийнято розпорядження голови облдержадміністрації від 11.07.2012 № 244 «Про створення робочої групи для вивчення питання передачі приміщення обласного краєзнавчого музею у м. Житомирі у власність Києво-Житомирської дієцезії Римсько-Католицької Церкви».

Однак, наше питання так і залишилося невирішеним.

Проте, звертаю Вашу увагу на це одну сторону цього питання, про яке не говориться. Відповідно до Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо остаточного подолання негатив-

Dawna kuria biskupia diecezji łucko-żytomierskiej i Dom Księża Seniorów do 1925 roku, którego ostatnim administratorem był ks. Andrzej Fedukowicz / Дім ксьондзів Луцько-Житомирської дієцезії до 1925 р., де останнім адміністратором був кс. Анджей Федукович

них наслідків тоталітарної політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав церков і релігійних організацій» від 21 березня 2002 року № 279 Кабінету Міністрів України доручалося розробити перспективний план заходів, спрямованих на відновлення порушених прав церков і релігійних організацій, зокрема на повернення їм колишніх культурних будівель, іншого церковного майна (в тому числі приміщень), що перебувають у державній власності і використовуються не за призначенням. П. 4 вищезгаданого Указу передбачає рекомендувати органам місцевого самоврядування вжити заходів з відновлення порушених прав церков і релігійних організацій, зокрема щодо повернення їм колишніх культурних будівель, іншого церковного майна (в тому числі приміщень), що перебувають у комунальній власності і використовуються не за призначенням.

В реалізацію зазначеного Указу Президента України 27 вересня 2002р. КМУ своїм розпорядженням № 564 - р затвердив перспективний план невідкладних заходів щодо остаточного подолання негативних наслідків політики колишнього Союзу РСР стосовно релігії та відновлення порушених прав Церков і релігійних організацій. Вказаний план передбачає вивчення питання про долю колишніх культурних будівель, церковних приміщень та майна, належність яких до колишньої церковної власності підтверджена відповідними архівними документами, визначення термінів повернення цих будівель, приміщень і майна в користування церквам і релігійним організаціям.

У відповідності до зазначеної нормативної бази, державними органами звершувалася передача колишніх культурних споруд релігійним організаціям. За роки незалежності України релігійним організаціям передано у власність 10081 культурних будівель та 4513 у користування, серед них 3935 пам'яток

архітектури, а також 951 колишніх некультурних церковних споруд (Статистичний звіт Державного департаменту у справах релігій за 2006 р.).

Сучасна Україна вступила в період духовного піднесення. Вільна людина у справедливій державі – найвища цінність сучасної України.

Головні пріоритети діяльності держави – це людський розвиток і гідність, духовність і свобода, рівність і солідарність, громадянське суспільство та демократія, єдність і правова держава, міжнародна і міжконфесійна злагода, взаємна повага і толерантність, справедливість і добро.

У рекомендаціях Парламентської асамблеї Ради Європи з питань захисту власності релігійних громад №1556 (2002 р.), рекомендовано – гарантувати релігійним інститутам, власність яких була націоналізована в минулому, реституцію цієї власності у визначений термін чи якщо це неможливо, справедливую компенсацію; необхідно стежити за тим, щоб націоналізована церковна власність не приватизувалася (пункт 8).

А ще є останній – моральний – аспект цього питання. Римо-католики почувуються проігнорованими, особливо, коли нашим православним братам передали Хресто-Воздвиженську церкву. Саме через відсутність відповідного приміщення м. Житомир не відвідав Папа Римський під час свого перебування в Україні.

Звертаємось до Вас з проханням вирішити питання про повернення Київсько-Житомирській Дієцезії будинку священиків.

**Лист-звернення підписали всі
Владики Житомирської області,
також підтримали національно –
культурні організації національних
меншин області**

Apel w sprawie zwrotu budynku kurii diecezji kijowsko-żytomierskiej (obecnie Muzeum Krajoznawcze)

proboszcza katedry pw. św. Zofii w Żytomierzu, ks. kan. Wiktora Makowskiego, z błogosławieństwa ordynariusza diecezji kijowsko-żytomierskiej biskupa Witalija Krywickiego do Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej

Szanowny Pan Igor Gundicz, przewodniczący Żytomierskiej Administracji Państwowej!

W ciągu wielu lat niepodległości Ukrainy żytomierscy katolicy, począwszy od zwykłych parafian, proboszczów katedry św. Zofii, a skończywszy na trzech biskupach zarządzających diecezją, zwracali się do przewodniczących Obwodowej Administracji Państwowej, do innych podmiotów władzy, w tym trzech prezydentów Ukrainy, z jedną i tą samą prośbą: o zwrocenie wiernym budynku, w którym obecnie znajduje się Muzeum Krajoznawcze (dawniej mieściła się w nim kuria diecezjalna Kościoła rzymskokatolickiego i Dom Księży Seniorów).

Władze państwowe ze swej strony otrzymywały wiele propozycji rozwiązania kwestii muzeum – od budowy nowego kompleksu muzealnego, utworzenia historyczno-architektonicznego kompleksu „Stary Żytomierz” po przeniesienie muzeum do lokalów magistratu. Odmowa zwrotu katolikom budynku motywowana była przepisami obowiązującego prawa, a mianowicie dekretem prezydenta Ukrainy „O zwrocie organizacjom religijnym budynków sakralnych” z dnia 4 marca 1992, nr 125 (zwracać należało wyłącznie budynki kultu), a także prawem Ukrainy „O muzeach” (oddanie pomieszczeń muzealnych możliwe jest wyłącznie na zasadach przekazania muzeum innego równorzędnego pomieszczenia).

W 2012 roku przewodniczący Obwodowej Administracji Państwowej podjął uchwałę z dnia 11 lipca 2012, nr 244 „O utworzeniu grupy roboczej w sprawie przekazania na własność rzymskokatolickiej diecezji kijowsko-żytomierskiej po-

Proboszcz katedry pw. św. Zofii w Żytomierzu ks. kanonik Wiktor Makowski / Настоятель Собору св. Софії в Житомирі ks. канонік Віктор Маковський

miejszczeń obwodowego Muzeum Krajoznawczego w Żytomierzu”.

Jednakże nasza sprawa pozostała nierozwiązana.

Zwracam uwagę na jeszcze jeden aspekt tej sprawy. Zgodnie z dekretem prezydenta Ukrainy „O podjęciu niezwłocznych środków w celu ostatecznego wyeliminowania negatywnych konsekwencji totalitarnej polityki byłego ZSRR w odniesieniu do religii i przywrócenia naruszonych praw Kościołów i organizacji religijnych” z dnia 21 marca 2002, nr 279, zlecono Radzie Ministrów Ukrainy opracowanie perspektywicznego planu działań, mających na celu przywrócenie organizacjom religijnym ich stanu majątkowego, w szczególności zwrocenie budynków sakralnych, kościołów i innych dóbr kościelnych (w tym także budynków), które obecnie są własnością państwa i wykorzystywane są niezgodnie z pierwotnym przeznaczeniem.

Paragraf 4 wyżej wymienionego dekretu przewiduje zalecanie organom samorządu terytorialnego podejmowanie środków w celu przywrócenia naruszonych praw Kościołów i organizacji religijnych (związków wyznaniowych), w szczególności w odniesieniu do zwrotu dawnych budynków sakralnych, innych dóbr kościelnych (w tym pomieszczeń), które są własnością komunalną i wykorzystuje się je do innych celów.

Realizując wyżej wymieniony dekret prezydenta Ukrainy z dnia 27 września 2002 Rada Ministrów Ukrainy wydała Rozporządzenie nr 564-p, w którym zatwierdziła perspektywiczny plan podjęcia niezwłocznych środków w celu ostatecznego wyeliminowania negatywnych konsekwencji totalitarnej polityki byłego ZSRR w odniesieniu do religii i przywrócenia naruszonych praw Kościołów i organizacji religijnych. Ów plan przewiduje rozpatrzenie kwestii dawnych budynków sakralnych, pomieszczeń kościelnych i majątku, których przynależność do

dawnej własności kościelnej potwierdzają odpowiednie dokumenty archiwalne, określenie terminu zwrotu Kościołom i organizacjom religijnym tych budynków, pomieszczeń i innego majątku.

Zgodnie z określonymi aktami normatywnymi organy państwowe przeprowadziły przekazanie dawnych budynków sakralnych organizacjom religijnym. W czasach niepodległości Ukrainy organizacjom religijnym oddano na własność 10 081 budynków sakralnych i przekazano do użytku 4513 budynków, w tym 3935 zabytków architektury, a także 951 byłych niesakralnych budynków kościelnych (Sprawozdanie Statystyczne Państwowego Departamentu do spraw Religii za rok 2006).

Współczesna Ukraina weszła na drogę duchowego wzrostu. Wolny człowiek w sprawiedliwym państwie jest najwyższą wartością dla współczesnej Ukrainy.

Głównymi priorytetami państwa są: rozwój osoby ludzkiej i godność człowieka, duchowość i wolność, równość i solidarność, społeczeństwo obywatelskie i demokracja, jedność i rządy prawa, harmonia międzyetniczna i międzywyznaniowa, wzajemny szacunek i tolerancja, sprawiedliwość i dobro.

W rozporządzeniu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy w sprawie ochrony własności wspólnot religijnych nr 1556 (2002) zaleca się zagwarantowanie instytucjom religijnym, których własność została znacjonalizowana w przeszłości, restytucję tej własności w określonym czasie lub, jeśli takowa nie jest możliwa, przekazanie sprawiedliwej rekompensaty; należy również zwrócić uwagę na to, aby znacjonalizowana własność kościelna nie podlegała prywatyzacji (paragraf 8).

Jest jeszcze jeden, ostatni, moralny aspekt tej kwestii. Katolicy obrządku łacińskiego czują się zignorowani, zwłaszcza gdy naszym prawosławnym braciom została przekazana Cerkiew Podniesienia Krzyża. Właśnie z powodu braku odpowiednich pomieszczeń do Żytomierza nie mógł przyjechać Ojciec Święty Jan Paweł II podczas jego wizyty duszpasterskiej na Ukrainie.

Zwracam się do Pana z prośbą o pozytywne rozpatrzenie sprawy i zwrocenie diecezji kijowsko-żytomierskiej budynku, który jest obecnie wykorzystywany przez żytomierskie Muzeum Krajoznawcze.

ks. kanonik Wiktor Makowski, proboszcz katedry diecezji kijowsko-żytomierskiej

Apel poparli biskupi wszystkich wyznań chrześcijańskich Żytomierszczyzny. Swojego poparcia udzielili również liderzy mniejszości narodowych działających na terenie obwodu żytomierskiego.

Okolo 3 tys. parafian wzięło udział w Drodze Krzyżowej oraz jednocześnie manifestacji na rzecz pokoju na Ukrainie / Близько 3 тис. парафіян взяли участь у Хресній Ході та Маніфестації за мир в Україні

Droga Krzyżowa przeszła ulicami Żytomierza

Trzy tysiące wiernych wzięło udział w procesji, podczas której modlili się w intencji pokoju na Ukrainie oraz w ludzkich sercach.

„Nie za sobą z krzyżem Zbawiciela, ale za Zbawicielem z krzyżem swoim”

Cyprian Kamil Norwid

My stajemy pod Twoim krzyżem, Chryste. Z naszymi radościami i troskami. Ty jesteś naszym Królem i Panem.

W sobotę 1 marca odbyła się procesja Drogi Krzyżowej. Jej trasa wiodła głównymi ulicami miasta: Teatralną, Wielką Berdyczowską, Michajłowską, Pokrowską, Gruszewskiego, placem Sobornym. Ostatnim przystankiem był kościół katedralny św. Zofii. Liczny udział parafian w nabożeństwie wielkopostnym był jednocześnie manifestacją pragnienia, by na Ukrainie zapanował pokój, oraz świadectwem wiary.

Pierwsza Droga Krzyżowa przeszła ulicami Żytomierza / Перша Христова Хода пройшла вулицями Житомира

www.zozpu.zhitomir.net

W Brusilowie poświęcono kaplicę pw. Ducha Świętego

Nowo wybudowana kaplica rzymskokatolicka została konsekrowana 23 grudnia 2017 roku. Wcześniej liturgia była odprawiana w rozmaitych pomieszczeniach, najczęściej w domach parafian.

Na ziemi brusilowskiej katolicy żyli od dawna. Istniały tutaj duże parafie z własnymi kościołami. Przyjrzyjmy się bliżej ich historii.

W 1781 roku do Brusilowa przybyło dwóch kapucynów. Pierwsze msze święte ojcowie odprawiali w cerkwi unickiej. Pod koniec lat 80. XVIII wieku właściciel Brusilowa Feliks Czacki, podczaszy wielki koronny, zbudował murowany klasztor i kościół, w którym zostały złożone sprowadzone przez niego relikwie dwóch świętych męczenników Teodora i Illuminata. Kościół pod wezwaniem Ducha Świętego konsekrowano 25 września 1796 roku, w 1824 roku poświęcono wielki ołtarz. Niestety, w 1856 roku pożar zniszczył oba budynki. Rok później kościół i klasztor odnowiono, ale w 1865 roku zostały zamknięte na mocy ukazu cara Aleksandra II z 1864 roku o kasacie zakonów i ich dóbr w ramach represji po powstaniu styczniowym.

W 1910 roku do parafii w Brusilowie, obejmującej 30 okolicznych wsi, należało 1935 parafian. W czasie I wojny światowej w budynku klasztoru znajdował się szpital. Po 1930 roku kościół służył i katolikom, i prawosławnym. W czasie II wojny światowej korzystali z niego już tylko prawosławni. Po wojnie kościół zamknięto, a w jego wnętrzu zorganizowano magazyn i jadalnię. Jesienią 1978 roku budynek został wysadzony w powietrze.

Odrodzenie parafii rzymskokatolickiej w Brusilowie zaczęło się w latach 90. XX wieku. Na prośbę kilku parafian zaczęli przyjeżdżać księża salezjanie z Korostyszewa. Mszę świętą odprawiali w domu prywatnym Julii Kobylańskiej. Władze państwowe nie zwróciły katolikom ani ziemi, ani budynku administracyjnego należącego dawniej do parafii.

Pojawił się problem, gdzie miejscowi katolicy mają się modlić. W 2005 roku kupiono dom w centrum miasta, a 12 lutego 2006 roku domowa kaplica została pobłogosławiona przez biskupa Stanisława Szzyrkoradiuka. Co niedzielę przyjeżdżali ojcowie salezjanie z Korostyszewa, którzy katechizowali dzieci, młodzież i starszych. Wspólnota parafialna liczyła około 30 parafian.

Kaplicę poświęcił biskup ordynariusz diecezji kijowsko-żytomierskiej Witalij Krywicki / Каплицю освятив єпископ ординарій Київсько-Житомирської дієцезії Віталій Кривицький

Dzieci złożyły życzenia biskupowi Witalijowi Krywickiemu / Діти привітали єпископа Віталія Кривицького

W 2013 roku proboszczem parafii został ks. Witalij Prylepa, a rok później do Brusilowa przybył ks. Siergiej Serebrowski. To on zajął się budową kaplicy i ją ukończył, czym zdobył wielki szacunek i uznanie parafian.

W dniu poświęcenia nowo wybudowanej kaplicy do Brusilowa przybyli kapłani

z sąsiednich parafii: z Korostyszewa, Fastowa i Żytomierza. Mszy świętej przewodniczył i kaplicę poświęcił biskup ordynariusz diecezji kijowsko-żytomierskiej Witalij Krywicki.

Larisa Filonenko

W Żytomierzu Polacy uczcili Żołnierzy Wyklętych

4 marca 2018 roku w katedrze pw. św. Zofii odbyły się uroczystości poświęcone Narodowemu Dniowi Pamięci Żołnierzy Wyklętych, zorganizowane przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Centrum Informacyjno-Edukacyjny KUL.

Uroczystości rozpoczęły się od mszy świętej w intencji bohaterów polskiego powojennego podziemia niepodległościowego, którą celebrował ks. Ryszard Karapuda TChr. Po niej odbyła się akademia pt. „Pamięci Żołnierzy Wyklętych”, przygotowana przez uczniów i nauczycieli Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

Wśród gości obecni byli konsul RP w Winnicy Magda Arsenicz, proboszcz katedry ksiądz kanonik Wiktor Makowski i prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur.

Młodzież swoimi występami przybliżyła obecnym historię Żołnierzy Wyklętych, którzy poświęcili życie w walce o wolną Polskę. Akademię rozpoczęły Anna Laskowska oraz Natalia Zubarewa. Uczniowie z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej oraz członkowie Teatru ModernPol działającego przy ŻOZPU zaprezentowali inscenizację „Śmierć Inki”. Zespół Polskiego Tańca „Koroliski” wykonał przejmujący taniec z zapalonymi zniczkami. Swój hołd bohaterom złożył Polski Dziecięcy Zespół Wokalny „Dzwoneczki”. Akademię poprowadziła Wiktoria Wachowska.

Następnie młodzież wraz z gośćmi udała się pod pomnik św. Jana Pawła II, gdzie złożono biało-czerwone kwiaty i zapalono znicze.

Na zakończenie konsul Magda Arsenicz podziękowała organizatorom za przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości. Słowo pasterskie skierował do zebranych ks. Wiktor Makowski, wyrażając wdzięczność za trud wkładany w wychowanie młodzieży.

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych jest obchodzony w Polsce 1 marca, na pamiątkę żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia. Za przeciwstawianie się sowieckiemu reżimowi w kraju zostali „wyklęci”, wyjęci spod prawa. Byli niezłomni wobec sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRS. Walcząc z siłami nowego agresora, musieli zmierzyć się z ogromną, wymierzoną w nich propagandą Polski

Taniec «Requiem», poświęcony Żołnierzom Wyklętym, w wykonaniu zespołu Koroliski / Танець-реквієм, присвячений забутим солдатам, у виконанні ансамблю „Короліски”

Organizatorzy uroczystości i goście złożyli biało-czerwone kwiaty i zapalili znicze przed pomnikiem św. Jana Pawła II / Організатори та гості поклали біло-червоні квіти та запалили знічі перед пам'ятником Іоанна Павла II

Ludowej, która nazywała ich „bandami re-akcyjnego podziemia”. Przez całe lata niezłomni bohaterowie byli usuwani z historii. W latach 1945-1956, według ciągle niepełnych danych, z rąk polskich i sowieckich komunistów zginęło 8,6 tysiąca żołnierzy podziemia niepodległościowego. W obozach i więzieniach śmierć poniosło ok. 20 tysięcy Żołnierzy Wyklętych. Sądy wojskowe skazały na karę śmierci ponad 5 tysięcy.

Proces przywracania ich publicznej pamięci oficjalnie rozpoczął prezydent Lech Wałęsa, kontynuował prezydent Lech Kaczyński. To z inicjatywy tego drugiego ustanowiono w 2010 roku święto upamiętniające żołnierzy podziemia antykomunistycznego. Dzisiaj składamy hołd bohaterom powstania antykomunistycznego i upowszechniamy wiedzę na temat tego ważnego rozdziału historii najnowszej Polski. Cześć i chwała bohaterom!

Wiktoria Laskowska-Szczur

Literatura polska Żytomierszczyzny XVII-XIX wieku

Literatura polska Wołynia i Żytomierszczyzny to unikalne zjawisko w kulturze światowej, które sięga swoimi korzeniami XVII wieku, kiedy została zapoczątkowana narodowa literatura religijna, świecka i polemiczna. Jednym z pierwszych polskich pisarzy religijnych wywodzących się z Wołynia był Ignacy Skarzyński (pocz. 1600), autor „Dla Cerkwi ruskiej wskazówki autora. Polska” („Ad Ecclesiam Ruthenam Paraenesis auctore. Polono”, ok. 1616), który mieszkał w Korowieńcach, Miropolu i Cudnowie.

Znany pisarz religijny i polityczny, poeta i działacz ariański Samuel Przypkowski (ok. 1592-1670) od jesieni 1639 do 1648 roku mieszkał w majątku Toporyszcze (obecnie rejon choroszowski) na Ukrainie, gdzie pisał dzieła ariańskie. Był autorem zbiorów „Pieśni religijne” (1610), „Wiersze polskie i łacińskie” (1611), a także wydanych po łacinie „Dissertation de pace et concordia ecclesiae” (1628) („Rozprawa o pokoju i zgodzie Kościoła”) oraz wielu innych rozpraw religijnych.

W 1649 roku w Lubarze postugiwał dominikanin Marian z Jaślisk (zm. w 1658), filolog i teolog, tłumacz, autor takich dzieł jak „Tetrarchia teologiczna, zawierająca prapoczątki ze świętej teologii” („Tetrarchia theologica, complectens principales e Sacra Theologia”), „Chronologia stworzenia świata” („Chronologia ab orbe conditio”) i wielu innych traktatów teologicznych.

Niedawno został odnaleziony „Dziennik biwakowy” księcia Janusza Radziwiłła, w którym opisano wydarzenia mające miejsce wiosną 1651 roku w Owrczcu.

Joachim Jerlicz (1598-po 1673), kronikarz i pamiętnikarz, przez jakiś czas przebywał w Koczerowie (dziś rejon radomyski). W kronice „Latopisiec albo kroniczka różnych spraw i dziejów dawnych i terażniejszych czasów, z wieku i życia mego na tym padole świata” (1853) zawarł najważniejsze wydarzenia z lat 1620-1673 dziejące się w Rzeczypospolitej, wzbogacone opisami życia publicznego i duchowego.

Marszałek wielki koronny Jerzy Sebastian Lubomirski (1616-1667), pisarz i tłumacz, zwycięzca nad wojskami rosyjskimi i Kozakami w bitwie pod Cudnowem (1660), jest autorem pisma politycznego „Manifest jawnej niewinności” (1666), które miało trzy przedruki. Inny uczest-

Stefan Czarniecki podczas wojny polsko-rosyjskiej 1654-1667 / Стефан Чарнецький під час польсько-російської війни 1654-1667

nik tej bitwy Samuel Leszczyński (1637-1676), oboźny koronny i poeta, wyprawę cudnowską opisał w powieści poetyckiej „Potrzeba z Szeremetem, hetmanem moskiewskim, i z Kozakami w roku Pańskim 1660 od Polaków wygrana” (1661). Urodzony w Zabłociu (dziś rejon radomyski) Jan Florian Drobysz Tuszyński (1640-1707), stolnik żytomierski, pamiętnikarz, również uwiecznił swoje wspomnienia bitwy pod Cudnowem w utworze „Pamiętnik” (1954). Kolejnym świadkiem kampanii cudnowskiej był wywodzący się z Wołynia Mikołaj Jemiółowski (zm. po 1693), który pozostawił po sobie dzieło „Pamiętnik Mikołaja Jemiółowskiego, towarzysza lekkiej chorągwi, ziemianina województwa bełzkiego, obejmujący dzieje Polski od roku 1648 do 1679 spółcześnie, porządkiem lat opowiedziane” (1850). Pamiętnik ów był cennym źródłem wiedzy o XVII-wiecznej Polsce dla Henryka Sienkiewicza, który korzystał z niego przy pisaniu „Trylogii”. W połowie XVII stulecia powstał utwór (autor jest nieznanym) pod umownym tytułem „Kronika rymotwórcza”, zawierający bezcenne informacje o wydarzeniach pod Cudnowem i Słobodyszczami. Uważany jest przez współczesnych literaturoznawców za swego rodzaju wzorec tzw. sarmackiego baroku. Cudnowskiej bitwie poświęcono anonimową kronikę w języku łacińskim „Bellum Polono-Moschicum ad Cudnov” (1665-1666) („Wojna polsko-moskiewska pod Cudnowem”), spisana niedługo po bitwie. Polemista dominikański

Jerzy Sebastian Lubomirski (1616-1667) / Єжи Себастьян Любомирський

Tomasz Stefan Nargielewicz (zm. 1700), autor kazań, poezji, a przede wszystkim nowel, pod koniec życia mieszkał w klasztorze w Lubarze. Napisał m.in. „Rok odpłaty Boga, czyli roczne ogłoszenie dla wszystkich całego roku pańskiego i święt jak pospolitych, tak i nadzwyczajnych,

przygotowane pracą Triaria" („Annus retributionis Domini hoc est annuale praedicationum pro omnibus totius anni dominicio et festis tam ordinariis quam extraordinariis, triario labore comparatum”, powst. 1687). W Czerniachowie w powiecie owruckim przez pewien czas mieszkała poetka i tłumaczka Antonina Niemiryczowa (ok. 1702-ok. 1760), autorka utworów „Krótkie ze świata zebranie różnych koniektur”(1743), „Rady dane przyjaciółce” (1750) i wielu innych. Jej twórczość jest pewnego rodzaju zapowiedzią przełomu między barokiem a oświeceniem.

W latach 1760-1763 w Owroczu posługiwał teolog Stanisław Kozłowski (1700-1768), który napisał po łacinie „Tractatus de poenitentia” (1739) („Traktat o ukaraniu”), „Tractatus theologicus de sacramentis in Collegio Rosrasediano” (1741) („Traktat teologiczny o świątyniach w kolegium Rosrasediańskim”).

Absolwent Akademii Krakowskiej, profesor filozofii Konstanty Awedyk (1708-1771), jezuita, autor „Kazania po dysputach contra-talmudystów”(1760), „Kazania na pogrzebie P. Michała... Czackiego, kasztelana wołyńskiego” (1745), w latach 1736-1738 uczył w owruckiej szkole jezuitkiej. Benedykt Kotficki (zm. 1781), bernardyn, nauczyciel filozofii, zajmował się również historią. Pisał poezje, lecz bardziej znany był jako pisarz katolicki i działacz religijny. Życie Kotfickiego było ściśle związane z Berdyczowem, gdzie ukazały się drukiem jego utwory „Niżej wymieniony obowiązkowy jako ojciec, jako sędzia” („Superior regularis qua pater, qua iudex”, 1773) oraz druga, trzecia i czwarta części dzieła „Pamięć codzienna bolesnej męki y okrutnej śmierci” (1779).

Postać biskupa kijowskiego Kajetana Ignacego Sołtyka (1715-1788) łączy się ściśle z Berdyczowem, Korostyszewem i Żytomierzem. Jest on autorem blisko setki oryginalnych utworów, m.in. „Anioła z obroną ręką, to jest przeciwieństwo Województwa Kijowskiego wprowadzającego korony od Ojca św. Benedykta XIV... na ukoronowanie obrazu Najśw. Panny Marii do kościoła OO. Karmelitów Bosych konwentu berdyczowskiego relacja” (1752), czy „Dekretu o zamęczeniu przez Żydów dziecięcia katolickiego w grodzie żytomierskim” (1753). W Żytomierzu mieszkał do 1790 roku, pełniąc obowiązki przeora klasztoru bernardynów, filozof i teolog Atanazy Kierenowicz (zm. 1790), autor traktatu „Kursy filozoficzne...” („Cursus philosophici...”), który zachował się w rękopisie.

Klemens Chodykiewicz (1715-1797), kaznodzieja, pisarz religijny i historyk, doktor teologii, ponad dwadzieścia lat pełnił funkcję przeora klasztoru w Chodorkowie (dziś rejon popilniański). Z jego bogatego dorobku wymienimy tylko to dzieło, nad którym pracował w Chodorko-

Krzysztof Stanisław Zawisza (1666-1721) / Кишиштоф Станіслав Завіша

wie: „Historia życia, cudów i uszanowania powszechnego, wielkiego apostoła i cudotwórcy, św. Wincentego Ferreriusza, wyznawcy Zakonu Kaznodziejskiego, z dawnych i pewnych dowodów zebrana...” (1779), „O sprawach mających miejsce w Ruskiej Prowincji...” („De rebus gestis in Provincia Russiae ...”, 1780) i „Doskonałość trojakiemu stanu córki księżęcej... w JW. śp. Annie Kolumbie z KsKs. Lubomirskich Rzewuskiej...” (1786).

Z Berdyczowem łączył się również imię Gabriela Andrzeja Kasprowicza (1717-1785). W tamtejszej drukarni karmelitów bosych wydano cztery jego książki: „Korona dwunastu gwiazdami ozdobiona... w cudownym obrazie Jej Berdyczowskim u WW. OO. Karmelitów Bosych...” (1768), „Obóz uszykowany wojsk niebieskich... przy cudownym i ukoronowanym obrazie Jej w fortecy Berdyczowskiej...” (1769), „Monarchini Nieba i Ziemi Najświętsza Maria Panna w cudownym i ukoronowanym obrazie w fortecy Berdyczowskiej...” (1769) oraz „Ogród zamknięty...” (1770).

Do 1790 roku w Cudnowie mieszkał Wiktor Bogneyzer (1790), bernardyn, autor konkluzji teologicznych, domniemy autor „Wnioseków teologicznych” („Conclusiones theologicae”).

W Żowtyńcach pod Cudnowem dożył swego życia Michał Gowarzewski (1730-1798). Niewydany pozostał jego traktat o teologii moralnej „Synoptyka zbiór teologiczno-moralnych pytań ojców spowiedników na egzaminie, zaproponowanych do rozwiązania 1790” („Synoptica collectio quaestionum theologico-moralium PP. Confessariis sn examine propositurum ad resolvendum 1790”).

Józef Andrzej Załuski (1702 - 1774) / Юзеф Анджей Залуски

Sebastian Fabian Lachowski (1731-1794), jezuita, kaznodzieja królewski, w roku szkolnym 1759/1760 był wykładowcą retoryki w Żytomierzu. Jest autorem licznych kazań, m.in.: „Kazanie podczas dorocznego obchodzenia koronacji Najjaśniejszego Pana Naszego Stanisława Augusta” (1765), „Kazanie w dzień św. Stanisława biskupa i męczennika, w kościele warszawskim” (1768), „Kazanie podczas czterdziestogodzinnego nabożeństwa, kiedy Król J. Mość P. N. M. pierwszy raz po swoim przypadku stawiał się w kościele na podziękowanie Panu Bogu za cudowne swoje od śmierci zachowanie” (1772), „Kazanie w dzień Zielonych Świątek” (1776).

Jakub Iżycki (1736-po 1787), jezuita, w latach 1765-1769 również wykładał retorykę w Żytomierzu. Włożył istotny wkład w rozwój kultury i literatury, jako tłumacz Horacego: „Satyr” (1773-1775) i niektórych „Listów” (1773-1775).

Z Żytomierzem i Łuckiem związane jest życie Bernarda Antoniego Mikoszewskiego (ok.1730-ok.1790), który w latach 1776-1779 pełnił obowiązki rektora szkół żytomierskich. Mikoszewski był też mężem stanu, o czym świadczy jego obecność na spotkaniu polskiego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i rosyjskiej carycy Katarzyny II w Kaniowie w 1787 roku. W historii literatury zapisał się jako autor przekładu na język polski komedii heroicomicznej Pierre'a Corneilla „Don Sancho z Aragonii”. Inna jego praca, „Mowa na cześć św. Kazimierza, patrona...” („Oratio de laudibus divi Casimiri Patroni...”) została wydrukowana w drukarni oo. bernardynów bosych w Berdyczowie.

Od 1766 roku z Berdyczowem związana jest życie i twórczość historyka religii, wykładowcy teologii i filozofii Grzegorza Trześniewskiego (druga połowa XVIII w.), autora przełomowego studium historii i cudów wizerunku Matki Boskiej Berdyczowskiej „Ozdoba i obrona ukraińskich krajów, przecudowna w berdyczowskim obrazie Maria watykańskimi koronami od Benedykta XIV papieża z pobożnej hojności własnym jego kosztem sporządzonymi, przez ręce... Kajetana Ignacego Sołtyka, na ten czas kijowskiego biskupa... w roku 1756, dnia 16 miesiąca lipca ukoronowana” (1767). Praca ta zawiera nie tylko wiadomości historyczne, ale również osobiste wrażenia z koronacji świętego obrazu o cudownej mocy.

Wybitny pisarz, podróżnik, historyk i językoznawca Jan Potocki (1761-1815) otrzymał staranne wykształcenie w szkołach w Lozannie i Genewie, studiował też w Wiedniu, w Akademii Inżynierii Wojskowej, wiele podróżował. Odbił morską wyprawę z Chersonia przez Sтамбул do Egiptu, przez dwa lata mieszkał w Paryżu, był w Holandii, Turcji, Hiszpanii, Maroku, Niemczech, Mongolii, władał ośmioma językami. W latach 1797-1798 jeździł po Astrachańszczyźnie, Kaukazie i Ukrainie, długi czas mieszkał w Petersburgu, gdzie pracował w Ministerstwie Spraw Zagranicznych razem z A.J. Czartoryskim. Życie Jana Potockiego ściśle się łączy z Kijowszczyzną, Podolem i Wołyniem. Jest autorem powieści awanturniczo-przygodowej w języku francuskim „Manuscrit trouvé à Saragosse” (1805) („Rękopis znaleziony w Saragossie”), która zapewniła mu stałe miejsce wśród wybitnych pisarzy Europy. Oprócz tego napisał wiele prac naukowych, by wymienić tylko: „Essay sur l’histoire universelle et recherches sur celle de la Sarmatie” (1789-1792) („Esej o historii powszechnej i badań Sarmacji”), „Fragments historiques et géographiques sur la Scythie, la Sarmatie et les Slaves” (1796) („Szkice historyczne i geograficzne o Scytii, Sarmacji i Słowianach”) czy „Histoire ancienne du gouvernement de Wolhynie” (1805) („Dawna historia guberni Wołyńskiej”).

Leonard Olizar Wołczkiewicz (1753-1817) był wyróżniającym się działaczem społecznym i publicystą. W latach 1790-1791 w Studzienicy (dziś rejon korostyszewski) zorganizował drukarnię, w której zostały wydane: „Reszta rozmowy domatorów Kijowianina z Wołynianinem o pożytkach z sukcesy z wolną w familii elekcyjnej i innych ważnych Państwa niebezpieczeństwach” (ok. 1790), „Do publiczności, iakie korzyści da przy wolnej z familii Elekcyjnej Sukcesyja w Rzeczy-Pospolitej Polskiej, oraz w proiekt poprawy Elekcyjnej” (1790), „Co uważać ma

Rzeczpospolita Polska w prawodawstwie, tak przed dopuszczeniem iako y po dopuszczeniu składu Rządu angielskiego: stanu politycznego różnice y podobieństwa między sobą tych dwóch wolnych państw stosując” (1791) oraz „Memoryał reprezentantów wyluszczonego imieniem Woiewodztwa Kiiowskiego y Wołyńskiego, Niektórych szlachty, Handlujących, Arędujących, Kapitalistów, wysłużonych Wojskowych abszytować się mających, w służbie prywatnych zostających y na czynszach osiadłych. Tudzież z okoliczności memoriału od miast podanego” (1791).

Józef Morelowski (1777-1845), poeta jezuicki i tłumacz, od 1818 zarządzał kolegium w Romanowie na Wołyniu (dziś to centrum rejonowe). W 1854 roku zostały wydane jego „Treny na rozbiór Polski”, powstałe pod wpływem wieści o upadku ojczyzny. Jest też autorem rozważań elegijnych „Wiersz o Wołyniu” (1818). Specjalnie dla teatru szkolnego w romanowskim kolegium Morelowski przetłumaczył anonimowy dramat „Józef” i zadedykował go hrabiemu Józefowi Ilińskiemu w dniu jego imienin.

Ignacy Benedykt Rakowiecki (1783-1839) jest autorem przekładu na język polski zabytku z okresu XI-XII-wiecznej Rusi Kijowskiej „Prawda ruska, czyli prawa wielkiego księcia Jarosława Władymirowicza...” (1822), za którą pisarz otrzymał złoty medal Petersburskiej Akademii Nauk. Ponadto napisał wiele prac z zakresu pedagogiki, językoznawstwa i historii Słowian, m.in.: „List do matki troskliwej o dobre wychowanie syna swego, czyli uwagi jakiej edukacji, nauki i wiadomości w poźyciu i obywatelstwie nieodzowna jest potrzeba” (1811), „Rys historyczny zwyczajów, obyczajów, religii, praw i języka dawnych słowiańskich i słowiańsko-ruskich narodów” (1820-1822), „Rys historyczny początku i stanu języka słowiańskiego i polskiego” (1820-1822). Przetłumaczył na polski „Słowo o pułku Igora” (1820) oraz fragmenty „Myśli o filozofii dziejów” Johanna Gottfrieda Herdera.

Warte podkreślenia jest to, że artyści słowa doby renesansu i baroku sprzyjali utrwaleniu się mitu o Ukrainie jako ziemi płynącej mlekiem i miodem. Dzięki aktywności społecznej i twórczej polskich pisarzy Prawobrzeża rozwinęła się literatura i kultura narodowa, co odbiło się na ówczesnej edukacji i kulturze Wołynia.

Urodzony w Kisielinie na Wołyniu pisarz i poeta Jakub Teodor Trembecki (1643-1719 lub 1720) część dzieciństwa spędził w Uszomirze. Jego wiersze i fraszki są obowiązkowym elementem antologii polskiej literatury barokowej.

Działalność pamiętnikarza, poety i pisarza politycznego Krzysztofa Stanisława Zawiszy (1666-1721), wojewody mińskiej

Kajetan Ignacy Sołtyk (1715 - 1788) / Каетан Ігнатій Солтик

go, w ostatnich latach życia była związana z Berdyczowem. Pozostawił po sobie „Pamiętniki” (1862), obejmujące okres od 1666 do 1721 roku, ukazujące m.in. niektóre wydarzenia z historii Rzeczpospolitej.

Jezuita Michał Ignacy Wiczorkowski (1673-1750), tłumacz, wykładowca gramatyki łacińskiej, poetyki, retoryki, filozofii i teologii, jest autorem „Krótkiego wykładu katolickiej wiary tureckim tekstem, od słowa do słowa na łaciński wymienionego” („Breve compendium fidei catholicae turcico textu, de verbo ad verbum in latinum converso”, 1721). W latach 1724-1728 był misjonarzem w Żytomierzu.

Józef Andrzej Załuski (1702-1774), historyk, bibliograf, edytor, poeta, tłumacz i mecenas nauki, biskup kijowski, jeden z organizatorów i opiekunów berdyczowskiej drukarni, reorganizator żytomierskiej szkoły jezuickiej i założyciel konwentu sióstr miłosierdzia w Żytomierzu. Jest autorem ponad setki utworów należących do różnych gatunków, napisał m.in. krytyczne opracowanie dziejów Polski za czasów Ludwika Węgierskiego „Specimen historiae Poloniae criticae ...” (1733), „Rymowana instrukcja krótkiej i lekkiej metody dobrej służby duchownego, przysposobiona do użytku diecezji Kijowskiej” („Memoriale rythmicum brevi faciliique methodo sacerdotis boni munus comprehendens ad usum dioecesis Kijoviensis”, 1763), „Objaśnienie błędami zabobonów zarażonych oraz opisanie niegodziwości, która pochodzi (z) sądenia przez próbę pławienia w wodzie mniemanych czarownic, jako takowa próba jest omylna, różnymi dowodami” (1766).

**Wołodmyr Jersow, dr hab., profesor
Tłum. Elwira Gilewicz**

Nieznany Aleksander Latoszyński

Stryj wybitnego ukraińskiego kompozytora Borysa Latoszyńskiego, oficer marynarki wojennej, uczonej i społecznik, w młodości przejawiał upodobania muzyczne. Jego utwór „Mazur” świadczy o talencie muzyka amatora i solidnej edukacji muzycznej, jaką odebrał.

W Muzeum Borysa Latoszyńskiego w Żytomierzu znajduje się kopia fotografii, na której przysły kompozytor stoi obok swego stryja Aleksandra Latoszyńskiego. Właśnie to zdjęcie stało się bodźcem do przyjrzenia się bliżej biografii człowieka, o którym dotychczas prawie nic nie było wiadomo. Wszak badacz życia i twórczości wybitnego ukraińskiego kompozytora Borysa Latoszyńskiego musi uważnie przyrzeć się wszystkim, którzy mogli mieć wpływ na kształtowanie się jego osobowości. A takimi osobami są niewątpliwie bliscy z kręgu rodzinnego muzyka.

Przystąpiliśmy zatem do analizy życiorysu Aleksandra Latoszyńskiego, oficera marynarki wojennej, uczonego i społecznika. O czym opowiedziały nam źródła, dokumenty i archiwa?

Aleksander Latoszyński urodził się 4 lutego 1865 roku w Kowlu, mieście powiatowym guberni wołyńskiej Imperium Rosyjskiego, jako syn lekarza Leona Latoszyńskiego i Aleksandry z domu Koryckiej. Ochrzczono go według obrządku wschodniego w cerkwi Sobornej 24 lutego tego samego roku. W 1869 roku rodzina przeprowadziła się do Żytomierza. 20 sierpnia 1874 roku Aleksander został zapisany do klasy przygotowawczej gimnazjum męskiego. W roku 1880 ukończył progimnazjum. Dwa lata później rozpoczął naukę w Szkole Morskiej w Sankt Petersburgu. Po jej ukończeniu skierowano go do służby we Flocie Bałtyckiej. Następnie przerzucono go do Floty Czarnomorskiej. Podczas powstania w Sewastopolu w 1905 roku kierował szkoleniem marynarzy. Był oficerem, który w sytuacjach trudnych umiał wykazać się odwagą i opanowaniem, wziąć na siebie odpowiedzialność i znajdować kompromisy. Podczas służby w marynarce wojennej Imperium Rosyjskiego został odznaczony wieloma orderami i medalami.

17 lipca 1918 roku rozkazem oficjalnego przedstawiciela resortu marynarki wojennej nowo powstałej Ukraińskiej Republiki Ludowej w Sewastopolu kontradmirała Wacława Kłoczkowskiemu przeniesiono go do rezerwy sił morskich URL w stopniu generała-majora floty.

W latach 20.-30. mieszkał w Estonii. W Rewelu (obecnie Tallin) udzielał się

1900 (?) rok. Sewastopol. (Od lewej) Borys Latoszyński, Aleksander Latoszyński, Wołodymyr Mijakowski, Nina Latoszyńska / 1900 (?) рік. Севастополь. Зліва направо: Борис Миколайович Лятошинський, Олександр Леонтійович Лятошинський, Володимир Варламович Міяковський, Ніна Миколаївна Лятошинська

w Kasie Wzajemnej Pomocy Marynarzy. W roku 1937 napisał i wydał po rosyjsku pracę historyczno-socjologiczną „Aristoandrija jako sposób wyjścia ze współczesnego ślepego zaułka: projekt podstaw konstytucji światowej”. Z jej kart przebija głęboka znajomość tematu, jego aspektów historycznych i politologicznych. Jako inteligent, Latoszyński niewzruszenie wierzył w siłę rozumu i oświecenia, jako wojskowy, widział zagrożenie nowej wojny światowej.

Ostatni okres życia Aleksandra Latoszyńskiego na razie pozostaje dla nas nieznany. Według S. W. Wołkowa zmarł w Polsce w Gdyni w 1951 roku. Potwierdzić ten fakt lub mu zaprzeczyć mogliby polscy uczeni, na których współpracę bardzo liczymy.

Aleksander Latoszyński pozostawił też po sobie kompozycję muzyczną zatytułowaną „Mazur” (została opublikowana w serii „Muzyczny skarbiec Wołynia”). Ten uczniowski utwór nie jest dziełem wybitnym. Stanowi jednak pamiątkę epoki, obrazuje bowiem poziom wykształcenia muzycznego, jakie dawano dzieciom z rodzin inteligentnych, nawet niezbyt zamożnych. Na rękopisie nutowym brakuje daty powstania. Można przypuszczać, że było to w latach gimnazjalnych autora.

Dysponujemy świadectwami wysokiego poziomu edukacji muzycznej w gimnazjum. Z zapisów w dziennikach klasowych wynika, że na lekcjach śpiewu gimnazjalistom wykładano teorię muzyki z elementami kompozycji. W połączeniu z lekcjami gry na instrumencie dawało to doskonałe wyniki – rozwinięte myślenie muzyczne i umiejętności twórcze. Ta cudem ocalała w zawieruchach dziejowych uczniowska praca odzwierciedla ideały wychowawcze pedagogiki XIX stulecia.

Rada naukowa Muzeum Borysa Latoszyńskiego dziękuje wszystkim, którzy pomogli w odtworzeniu biografii Aleksandra Latoszyńskiego i przygotowaniu rękopisu do druku, a mianowicie: przyjacielowi muzeum Mykole Ołeksandrowiczowi Puchaczowi, opiekunce izby pamięci Borysa Latoszyńskiego w Kijowie Tetianie Gomon za przekazanie rękopisu utworu, współpracownikom Państwowego Archiwum Obwodu Żytomierskiego za pomoc w pracy z materiałami źródłowymi, a także kierownicze działu digitalizacji Biblioteki Narodowej Estonii Signe Tynisson oraz sekretarz Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Polskiej im. I. J. Paderewskiego w Warszawie Elwirze Gilewicz (Polska).

Irena Kopoć,
Włodzimierz Ostryński

Незнаний Олександр Лятошинський

В експозиції Музею Бориса Лятошинського в Житомирі представлена копія фотографії, на якій майбутній композитор стоїть поруч зі своїм дядьком Олександром Леонтійовичем Лятошинським, морським офіцером. Саме ця фотографія дала поштовх дослідженню життєвого шляху людини, про яку до цих пір майже нічого не було відомо.

Проте, приналежність до кола спілкування видатного українського композитора Бориса Миколайовича Лятошинського змушує дослідника уважніше придивитися до всіх, хто причетний до його виховання в дитинстві. Саме тому ми почали дослідження біографії Олександра Леонтійовича Лятошинського, морського офіцера, вченого, громадського діяча. «Інтриги» пошукам додала «Мазурка» – твір, написаний музикантом-аматором, в якому однак відчувалася добра музична освіта. Про що ж розповіли документи, архівні матеріали та історичні дослідження?

Олександр Леонтійович Лятошинський народився 4 лютого 1865 року в Ковелі, повітовому місті Волинської губернії Російської імперії в родині міського лікаря Леонтія Леоновича Лятошинського та Олександри Федорівни Лятошинської (уродженої Корицької). Його хрестили за православним обрядом в Соборній церкві 24 лютого того ж року.

У 1869 році родина Лятошинських переїхала до Житомира. Архівні документи свідчать, що 20 серпня 1874 року Олександр був зарахований до підготовчого класу Житомирської чоловічої гімназії. В 1880 закінчив Житомирську прогімназію.

У 1882 році Олександр Леонтійович Лятошинський вступає до підготовчого класу Морського училища (Санкт-Петербург), по закінченні якого, в 1886 році, дістає призначення на Балтійський флот. Згодом його переводять на Чорноморський флот. Під час Севастопольського повстання 1905 року він завідував навчанням матросів. В непростих обставинах О. Л. Лятошинський проявив себе як сміливий та врівноважений офіцер, який вмів брати на себе відповідальність та знаходити компроміси. За час служби у складі Російського імператорського флоту О. Л. Лятошинський був нагороджений багатьма орденами та медалями.

17 липня 1918 року О. Л. Лятошинський наказом Офіційного представника Морського міністерства Української Держави в Севастополі контр-адмірала

1878 r. Żytomierz. Rodzina Latożyńskich / 1878 рік. Житомир. Сім'я Лятошинських

В. Клочковського зарахований до резерву Морського відомства Української держави в чині «флоту генерал-майор».

У 20-х-30-х роках О. Л. Лятошинський живе в Естонії, є членом Каси взаємодопомоги моряків (м. Ревель). В 1937 році написав та видав історико-політологічне дослідження «Аристоандрия, как средство выхода из нынешнего тупика: проект основ мировой конституции». В цій праці він постає як вчений, що прекрасно володіє темою як в історичному, так і в політологічному аспектах. Як інтелігент, він непохитно вірить у силу розуму і просвітництва; як військовий, – розуміє загрозу нової світової війни.

Останній період життя О. Л. Лятошинського поки залишається для нас невідомим. За даними С. В. Волкова, він помер в польському місті Гдиня в 1951 році. Документальні підтвердження (або спростування) могли б надати польські вчені, на співпрацю з якими ми щиро сподіваємося.

Тепер про музичні уподобання О.Л.Лятошинського та про публікацію його «Мазурки» у виданні «Музична скарбниця Волині». Цей учнівський твір не являє собою видатного художнього явища. І все ж, він є культурною пам'яткою своєї доби, адже репрезентує рівень музичної освіти, яку давали дітям з інтелігентних сімей, навіть не дуже заможних. На нотному рукописі немає дати створення. Можна припустити, що

це були роки його гімназичного навчання. Маємо свідоцтва добре поставленого навчання музики в гімназії. На уроках співів гімназістам викладалася, судячи із записів в класних журналах, теорія музики, навіть з елементами музичної форми. У поєднання із заняттями на музичному інструменті це давало гарні результати – розвинене музичне мислення та здатність до творчості. В соціальних трагедіях ХХ століття дивом вціліла учнівська робота – «краплинка», яка віддзеркалила педагогічний ідеал інтелігенції ХІХ століття.

Вчена рада музею Бориса Лятошинського в Житомирі висловлює щире подяку всім, хто надав допомогу в непростій справі відтворення біографії О. Л. Лятошинського та підготовці рукопису до друку, а саме: другу Музею Миколі Олександровичу Пугачу; хранительці меморіального кабінету Бориса Миколайовича Лятошинського в Києві Тетяні Василівні Гомон за надання рукопису твору; співробітникам Державного архіву Житомирської області за допомогу в роботі з архівними матеріалами, а також завідувачці відділу дигітального центру Національної бібліотеки Естонії Сігне Тиніссон та відповідальному секретареві Міжнародного музичного товариства ім. І. Я. Падеревського Ельвірі Гілевич (Польща).

Ірина Копоть,
Володимир Остринський

Jak kołędować, to na Śląsku!

IX Festiwal „Kolędnicy z Żytomierza” pod honorowym patronatem wicemarszałka Województwa Śląskiego Stanisława Dąbrowy odbył się w styczniu na gościnnej ziemi śląskiej. Z repertuarem polskich i ukraińskich kolęd, pastorałek oraz pieśni ludowych przyjechali nań zwycięzcy eliminacji XII Festiwalu Polskiej Kolędy na Żytomierszczyźnie.

Organizatorami projektu od wielu lat są Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie oraz Województwo Śląskie, a artyści z obwodu żytomierskiego goszczą co roku w siedzibie Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. S. Hadyny w Koszęcinie. W IX Festiwalu „Kolędnicy z Żytomierza” wzięły udział solistki Anita Cyporeńko, Natalia Zubarewa, Halina Dowbysz, Irena Nawojewa, Katarzyna Bakalczuk oraz Zespół Wokalny „Malwy” i Zastępny dla Kultury Polskiej Zespół Polskiego Tańca „Koroliski” pod kierownictwem Ireny Świtelskiej.

Artyści kołędowali w Koszęcinie, Pilicy, Chorzowie, Bytomiu, Katowicach oraz Rusinowicach – dla pensjonariuszy Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej pw. św. Rafała Archaniola. Korzystając z pobytu na Śląsku, odwiedzili m.in. klasztor paulinów i sanktuarium maryjne na Jasnej Górze, gdzie przed cudownym obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej modlili się o pokój na Ukrainie. Zwiedzili również częstochowskie Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II oraz wzięli udział w warsztatach z artystami Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”.

Dzięki podpisanemu „Porozumieniu o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków z Żytomierską Obwodową Administracją Państwową” władze województwa śląskiego wspierają Polaków z obwodu żytomierskiego. Będąc na Śląsku, żytomierzanie spotkali się z członkiem Zarządu Województwa Śląskiego Małgorzatą Ochęduszką-Ludwik w siedzibie Sejmiku Śląskiego, gdzie zaśpiewali piękne polskie i ukraińskie kolędy. Małgorzatą Ochęduszką-Ludwik podziękowała im za pielęgnowanie polskiej kultury i zadeklarowała dalszą pomoc dla Polaków na Żytomierszczyźnie.

W partnerskim mieście Żytomierza Bytomiu kołędnicy przyjmowani byli z wielkim entuzjazmem jako ambasadorowie kultury polskiej i ukraińskiej. Na koncert w kościele św. Jacka na Rozbarku przybyli dostojni goście: prezydent Bytomia Damian Bartyła, Alicja Brzan-Kłóś z Górnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i liczni kresowiaci. Prezydent Bytomia Damian Bartyła wy-

Artyści kołędowali w Sejmiku Śląskim oraz spotkali się z wicemarszałkiem Małgorzatą Ochęduszką-Ludwik / Артисти колядували в сейміку Сілезького воєводства та зустрілися з віце-маршалком Малгожатою Охендушко-Людвік

Żytomierzanie wzięli udział w warsztatach z artystami Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” / Житомиряни взяли участь у майстер-класі з артистами ансамблю Пісні і Танцю „Шльонськ”

Koncert kołędników z Żytomierza w partnerskim Bytomiu / Концерт колядників з Житомира в партнерському місті Битом

raził uznanie dla prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorii Laskowskiej-Szczur za wysiłki podejmowane na rzecz umocnienia relacji międzynarodowych i międzyludzkich.

W Pilicy, w Sali Narad Urzędu Miasta i Gminy, żytomierzanie z prezes Wiktorią Laskowską-Szczur oraz przewodniczącą regionu brusilowskiego Niną Rafalską spotkali się z przedstawicielami lokalnych

władz: burmistrzem Arturem Janosikiem oraz sekretarz Anną Kulczak. Burmistrz przedstawił charakterystykę gminy, jej zalety, walory turystyczne i krajoznawcze. Przewodnicząca Nina Rafalska wyraziła gotowość podpisania umowy o współpracy między regionem brusitowskim i gminą Pilicą.

Tego samego dnia kolędnicy z Żytomierza wzięli udział w organizowanym przez Urząd Miasta i Gminy w Pilicy pod patronatem burmistrza Artura Janosika „III Koncercie Noworocznym”, który odbywał się w sali Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej. Podczas koncertu wykonali polskie i ukraińskie utwory świąteczne, a także pieśni ludowe. Nie zabrakło tradycyjnych tańców polskich. Burmistrz Janosik wyraził głębokie uznanie dla Zarządu ŻOZPU i członków organizacji za dotychczasową współpracę oraz chęć jej kontynuacji w przyszłości. Jako wyraz wdzięczności za uświetnienie swą obecnością „III Koncertu Noworocznego” na ręce przedstawicieli zespołów zostały wręczone uroczyste podziękowania oraz bukiety kwiatów.

Na terenie Kidów, w której wznosi się barokowy kościół pw. św. Mikołaja z 1735 roku. Jego proboszcz ks. Zbigniew Grzejski serdecznie powitał pielgrzymów z Ukrainy, którzy przybyli przed świątynią z gminy Pilicy leży wiele łask obraz Matki Bożej Śnieżnej z XVIII wieku znajdujący się w ołtarzu głównym.

Miejski Dom Kultury „Batory” w Chorzowie był wypełniony po brzegi podczas koncertu żytomierskich kolędników. Chorzowianie mieli okazję wysłuchać najpiękniejszych kolęd i pastorałek w wykonaniu polskich zespołów artystycznych z Ukrainy po raz pierwszy. Do koncertu doszło dzięki Alinie Łysikowskiej, współorganizatorki Festiwalu Młodych Splot. Kontakt został nawiązany już w ubiegłym roku podczas IV edycji tego festiwalu, na którym zaprezentowały się zespoły z Żytomierza, ale teraz pierwszy raz wystąpiły z kolędami. Wiele słów podziękowań i uznania artyści usłyszeli od wiceprezydenta Chorzowa Wiesława Ciężkowskiego.

W Katowicach również po raz pierwszy odbył się koncert w ramach projektu „Kolędnicy z Żytomierza”. Zaproszonych przez radnego miejskiego Józefa Zawadzkiego kolędników gospodarze przyjęli gorącymi brawami. Łzy wzruszenia w oczach publiczności były najlepszym podziękowaniem za piękne chwile radości ze wspólnego kolędowania. Wiktoria Laskowska-Szczur spotkała się z prezydentem miasta Marcinem Krupą. Podczas rozmowy zostały omówione plany współpracy oraz przyjazd delegacji Katowic na Dni Kultury Polskiej na Ukrainie.

Szczególnym przeżyciem dla żytomierzan była msza święta i koncert kolęd dla dzieci niepełnosprawnych w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjnym w Rusinowicach.

W Pilicy razem z gośćmi kolędownął burmistrz Artur Janosik / Голова міста Піліца Артур Яносік колядував разом з гостями

W Kidowie pielgrzymi z Ukrainy przybyli przed ołtarz z wizerunkiem Matki Bożej Śnieżnej / В Кідові паломники з України прибули до ікони Матері Божої Сніжної

Artyści kolędownali dla pensjonariuszy Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego pw. św. Rafała Archanioła w Rusinowicach / Артисти колядували для реабілітаційно-освітнього центру Святого Рафаїла Архангела в Русинівцях

wicach. Jest to stały punkt trasy koncertowej w ramach projektu „Kolędniczy z Żytomierza”. Szczęśliwe oczy chorych dzieci są najpiękniejszą nagrodą i zachętą do dalszej pracy twórczej.

Jednym z ważniejszych wydarzeń, w których uczestniczyli żytomierscy kolędniczy, był udział w XXIV Międzynarodowym Festiwalu Kolęd i Pastorałek im. ks. Kazimierza Szwarlika w Będzinie. W finale imprezy wystąpiło ponad 130 solistów, chórów i zespołów z kilku krajów.

„Szczególnie cieszy nas oraz napa- wa wielką nadzieją na dalszą owocną współpracę udział w przesłuchaniach eliminacyjnych oraz finałowych naszych drogich rodaków mieszkających na Kresach Wschodnich, na Ukrainie, na Białorusi oraz na Litwie. Wasza obecność na festiwalu oraz wielka troska o polskie, rodzime obyczaje, o wiarę, kulturę i język są wielkim dziełem wielu pokoleń waszych przodków oraz niezwykłym darem dla wszystkich nas i dla naszej ukochanej ojczyzny. To właśnie wy jesteście ambasadorami naszego kraju wszędzie, gdzie prowadzą was wasze życiowe ścieżki, wszędzie, gdzie przez język, słowa i muzykę przyznajecie się do swoich korzeni, manifestując autentyczną i duchową jedność z Polską” – powiedziała przewodnicząca jury prof. Teresa Krasowska.

Jury w składzie prof. dr hab. Teresa Krasowska (Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu i adiunkt Instytutu Muzyki UMCS w Lublinie), prof. dr hab. Benedykt Ody (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) i ks. dr hab. Paweł Sobierajski (Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach) przyznało kilkadziesiąt nagród i wyróżnień w 16 kategoriach, a Grand Prix w wysokości 6600 zł zdobył Chór VIII Liceum Ogólnokształcącego i 58. Gimnazjum im. Króla Władysława IV w Warszawie.

Artyści z Ukrainy też odnieśli sukcesy. Katarzyna Bakalczuk reprezentująca Żytomierski Obwodowy Związek Polaków zajęła trzecie miejsce w kategorii soliści dorośli, a Chór Sursum Corda z parafii pw. Narodzenia NMP z Korostyszewa otrzymała nagrodę specjalną za kulturowanie polskiej sakralnej kultury muzycznej na Kresach Wschodnich.

Koncert Galowy, który odbył się w Sanktuarium Polskiej Golgoty Wschodu na osiedlu Syberka, swoją obecnością zaszczylicili przedstawiciele duchowieństwa z bp. Grzegorzem Kaszakiem i wicemarszałkiem Senatu RP Adamem Bielanem.

Występy kolędniczy z Żytomierza spotkały się z gorącym przyjęciem i gromkimi oklaskami widowni w każdej miejscowości. Ich wizyta w Polsce nie ma wyłącznie charakteru wydarzenia kulturalnego. Dzięki takim przedsięwzięciom zawierane

W Katowicach odbyło się spotkanie prezydenta miasta Marcina Krupy, Wiktorii Laskowskiej-Szczur i radnego Józefa Zawadzkiego / В Катовіцях відбулася зустріч Президента міста Марціна Крупи з В. Ляковською-Щур та Юзефа Завадзького

Zwiedzanie częstochowskiego Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II / Відвідування музею монет та медалей Іоанна Павла II у Ченстохові

są umowy o współpracy oraz krzepnie przyjaźń między narodami.

Serdecznie podziękowania należą się koordynatorowi programu „Kolędniczy z Żytomierza” na Śląsku Agacie Żak oraz Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Śląskiego. Słowa wdzięczności trzeba skierować również pod adresem organizatorów Międzynarodowego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie oraz IX edycji „Kolędniczy z Żytomierza”. Pobyt delegacji z Ukrainy na Śląsku nie byłby możliwy bez wsparcia wicemarszałka Stanisława Dąbrowy, Konsulatu Generalnego RP w Winnicy oraz wszystkich współorganizatorów i ofiarodawców.

Spotkamy się za rok!

Wiktoria Laskowska -Szczur

Katarzyna Bakalczuk na festiwalu w Będzinie zajęła trzecie miejsce w kategorii soliści dorośli / Катерина Бакальчук на фестивалі в Бєндзіні отримала третє місце в категорії дорослі солісти

5-lecie istnienia teatru ModernPol

Przez lata swojej działalności zespół wziął udział w wielu festiwalach i przeglądach na Ukrainie i w Polsce oraz polskich patriotycznych uroczystościach organizowanych przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Polski Dziecięcy Teatr Lalek ModernPol funkcjonujący przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie skupia dzieci i młodzież polskiego pochodzenia. Głównym celem jego działalności jest dbałość o rozwój duchowy i artystyczny każdego dziecka, nauczanie języka polskiego oraz przybliżanie polskiej kultury poprzez grę i sztukę teatralną.

Teatr założyła, przy wsparciu ŻOZPU, Wiktoria Zubarewa, która sama występowała w dzieciństwie w teatrze lalek. Zajęcia zaczęła prowadzić w 2009 roku w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej działającej przy ŻOZPU.

Swą obecną nazwę teatr przyjął podczas VI Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu w 2013 roku, kiedy uzyskał dyplom laureata XIX Międzynarodowego Festiwalu Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”, poświęconego Rokowi Witolda Lutosławskiego oraz 200. rocznicy urodzin Kazimierza Lubomirskiego. Nazwa ta łączy dwa piękne słowa: „Modern” – współcześni, „Pol” – Polacy.

Początkowo w teatrze występowało siedmioro dzieci, obecnie grupa liczy 40 utalentowanych aktorów, których łączy miłość do sztuki. Należy podkreślić, że choć większość zespołu stanowią dzieci mające polskie korzenie, jego drzwi są otwarte dla wszystkich chętnych. W teatrze udzielają się również rodzice, o czym świadczą niejednokrotne występy wokalistki operowej Natalii Zubarewej i jej córeczki Anity Cyporenko, Wsiewołoda Gabruka, Oleksandry Bondarczuk, Jana Kopetczuka i innych

ModernPol jest atrakcyjnym miejscem spędzania wolnego czasu z korzyścią dla każdego dziecka, bo można w nim, jak to w teatrze, zagrać różne role, odkryć swój talent śpiewaczy, recytatorski czy taneczny oraz nauczyć się przekazywać widzom tekst za pomocą lałki. Dzieci chętnie pracują z lałkami. Pomocna jest w tym kreatywność, która „ożywia” lałkę. Teatr ma w swym repertuarze przedstawienia ukazujące podstawowe wartości z kręgu kultury polskiej, niezbywalne dla każdego młodego Polaka zarówno w kreowaniu treści tożsamości narodowej, jak i jej utrwalaniu.

Warto podkreślić, że ucząc się roli teatralnej, dziecko rozwija znajomość języka polskiego, a także pokonuje bariery psychologiczne, uczy się współpracy w grupie i tolerancji. Dzięki ciekawym spektaklom w większości autorstwa Alicji

Polski Dziecięcy Teatr Lalek ModernPol przy ŻOZPU / Польський дитячий театр ляльок ModernPol при ЖОСПУ

Omiotek z Lublina, która pisze wspaniałe podręczniki dla Polonii, Polski Dziecięcy Teatr Lalek stał się popularny nie tylko w Żytomierzu, ale i w Polsce. Dzieci prezentują swój talent podczas wyjazdów do Polski na kolonie lub podczas innych pobytów. A interesujące i ciekawe poznańczo wycieczki do zabytkowych polskich miast i obiektów zachęcają je do jeszcze lepszego poznania polskiej kultury.

ModernPol uczestniczył w wielu festiwalach i przeglądach. W 2014 roku na zaproszenie Młodzieżowego Domu Kultury im. Króla Macjusia Pierwszego w Płocku grupa z Żytomierza wzięła udział w XXV Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Heca 2014”, gdzie jury przyznało jej specjalne wyróżnienie i dyplom za przedstawienie pt. „Pierścień królowej Kingi” w reżyserii Natalii Zubarewej. W następnym roku zespół ponownie uzyskał wyróżnienie. W 2014 roku wziął udział w VII Dniach Kultury Polskiej w Żytomierzu. Wielkim zaszczytem dla dzieci było uczestnictwo w obchodach Dni Europy w Żytomierzu w 2013 roku oraz prezentowanie polskiej kultury podczas Dnia Miasta. Ponadto grupa teatralna jest częstym gościem lokalnego radia i telewizji.

Co roku aktorzy Teatru Lalek są aktywnymi uczestnikami obchodów Dnia św. Mikołaja i koncertów wigilijnych w różnych szkołach Żytomierza. Razem z wieloma polskimi zespołami Żytomierszczyzny wspaniale kolędują i grają role biblijnych postaci. Biorą udział we wszystkich polskich patriotycznych uroczystościach, które organizuje Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, m.in. w koncercie żałobnym „Pamięci ofiar Katynia”, koncercie poświęconym Żołnierzom Wyklętym oraz w Dniu Niepodległości Polski. Uczestniczą w akcji sprzątania Cmentarza Polskiego w Żytomierzu. Uroczystości te łączą w sobie współczesność i przeszłość, pozostawiając w pamięci same dobre wspomnienia.

Wszystkie wydarzenia, w których biorą udział członkowie ModernPol, są skierowane na poznawanie pięknej polskiej kultury, historii, dawnych i obecnych polskich obyczajów, ale też na rozwój osobisty i osiąganie sukcesów. Dzięki pracy w teatrze dzieci zdobywają nagrody w różnych konkursach recytatorskich, literackich, zajmują miejsca w olimpiadach języka polskiego i historii. Na przykład lider starszej grupy Konstany Ogijenko jest laureatem wielu konkursów deklamatorskich i stanowi dobry przykład do naśladowania. Warto dodać, że jego mama Ludmiła Ogijenko od początku pomaga w tworzeniu scenografii dla teatru.

W dobie nowoczesnych technologii w społeczeństwie zanika wrażliwość na piękno kultury, tradycji, dlatego inicjatywy podobne do tych, które podejmuje kierownik ModernPol, odgrywają tak istotną rolę, zwłaszcza poza granicami ojczyzny. Poprzez tego typu przedsięwzięcia młodzi Polacy zamieszkujący tereny obecnej Ukrainy mają możliwość zaangażowania się nie tylko w poznawanie, lecz i przyswajanie w swoim życiu tych wartości.

Podczas obchodów pięciolecia Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek „ModernPol” zaprezentowano film autorstwa Olgi Kolesowej prezentujący historię teatru. Jest to bardzo cenna pamiątka. Dzieci zobaczyły siebie jako małych artystów i przypomniały sobie swoje pierwsze kroki w poznawaniu sztuki teatralnej.

Teatr od początku wspierają Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie i Fundacja Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie im. Tadeusza Goniewicza, za co należą im się wielkie podziękowania. Działalność ModernPol nie byłaby też możliwa bez pomocy wszystkich jego sympatyków: dzieci, rodziców, przyjaciół, którzy pomagają tworzyć nową rzeczywistość i dbają o piękną polską kulturę.

Wiktoria Zubarewa

Rodzina polonijna!

Młodzież z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie w dniach 25-31 grudnia 2017 roku uczestniczyła w projekcie „Biało-czerwone ABC. Program partnerstwa szkół”.

Młodzi Polacy z Ukrainy i Witoszycy (Polska), z Zespołu Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Władysława Reymonta, realizowali program poświęcony 100-leciu odzyskania przez Polskę niepodległości. W jego ramach odbyli wycieczki historyczne do miejsc pamięci w Poznaniu, Wrocławiu i Górze.

W Poznaniu, dokąd pojechali 27 grudnia, zapoznali się z historią powstania wielkopolskiego w poświęconym temu wydarzeniu muzeum. Placówka mieści się w Odwachu na Starym Rynku. To budynek z 1787 roku, wzniesiony w stylu klasycystycznym według projektu warszawskiego architekta Jana Chrystiana Kamsetzera, współtwórcy przebudowy Pałacu w Łazienkach i Zamku Królewskiego w Warszawie. Budowę Odwachu sfinansował ówczesny starosta generalny Wielkopolski Kazimierz Raczyński. Wystawa w Muzeum Powstania Wielkopolskiego znakomicie przybliżyła uczniom dzieje Polski.

Młodzież podziwiała też słynne poznańskie koziołki na wieży ratuszowej. Zwiedzając bazylikę archikatedralną św. św. Apostołów Piotra i Pawła na Ostrowie Tumskim, która jest jednym z najstarszych polskich kościołów i najstarszą katedrą (od 968), poznawali historię początków państwa polskiego. Bazylika jest miejscem pochówku pierwszych władców Polski i przypuszczalnym miejscem chrztu Mieszka I.

Po powrocie z wycieczki grupa polsko-ukraińska wraz z opiekunami w ramach integracji udała się na nowo otwarte lodowisko w Górze, gdzie wszyscy świetnie się bawili. Jako że był to drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, młodzież wzięła udział w mszy św. w tamtejszym kościele.

Następnego dnia we Wrocławiu uczniowie obejrzeli Panoramę Racławicką – wielkie malowidło długości 114 m i wysokości 15 m autorstwa m.in. Jana Styki, Wojciecha Kossaka i Włodzimierza Tetmajera, przedstawiające bitwę pod Racławicami, w której uczestnicy insurekcji pod wodzą Tadeusza Kościuszki pokonali Rosjan – Muzeum Narodowe oraz Rynek. Radosną atmosferę Bożego Narodzenia oddawała piękna dekoracja i iluminacja ulic i placów Wrocławia. Żytomierszczyzna od wielu lat współpracuje z Dolnym Śląskiem. W ramach tej współpracy młodzież spotkała się z członkiem Zarządu Województwa Dolnośląskiego Tadeuszem

Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego Tadeusz Samborski podczas spotkania z młodzieżą przekazał książki do nauki języka polskiego / Віце-маршалок Тадеуш Самбівський зустрівся з молоддю та передав підручники з польської мови

Młodzież podziwiała słynne poznańskie koziołki / Захоплювалися знаменитими познаньськими козликами

Muzeum Powstania Wielkopolskiego przybliżyło uczniom dzieje Polski / Музей Великопольського повстання представив історію Польщі

Samborskim, który przekazał jej książki do nauki języka polskiego. W podziękowaniu młodzi żytomierzanie zaśpiewali polskie i ukraińskie kolędy.

Uczniowie z Żytomierza cały czas ćwiczyli swoje umiejętności posługiwania się językiem polskim podczas rozmów i wspólnego śpiewania kolęd. Uczestniczyli w lekcji historii, poznając dzieje ojczyzny. Natomiast uczniowie z Polski poznali tradycje i życie dzieci na Ukrainie. Chętnie pytali o ich korzenie i powiązania z Polską.

Wizyta młodzieży ze Szkoły Sobotnio-Niedzielnej w Polsce przyczyniła się do nawiązania trwałych i serdecznych relacji między nimi a uczniami z Witoszyc. Podziękowania za piękne wspólnie chwile

należą się dyrektorowi szkoły w Witoszycach Leszkowi Steckiemu, opiekunom oraz Fundacji Wolność i Demokracja, która prowadzi projekt „Biało-czerwone ABC”.

Projekt „Biało-czerwone ABC. Program partnerstwa szkół” jest współfinansowany ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach zadania publicznego „Rodzina polonijna. Współpraca szkół funkcjonujących w systemach oświaty innych państw oraz organizacji społecznych za granicą prowadzących nauczanie języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim ze szkołami w Polsce”.

Irena Świtelska

Nasze drzewa mają dużo wspólnych korzeni!

W dniach 17-24 lutego 2018 roku uczniowie Zespołu Szkół Nr 1 im. prof. W. Rotkiewicza w Dzierżonowie z opiekunem Danutą Leszkowicz oraz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie z opiekunem Wiktoria Laskowską-Szczur na zaproszenie Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego uczestniczyli w projekcie „Polskie rodziny w wirze historii”, dofinansowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

To był bardzo ciekawy czas dla obu grup. Bardzo szybko przelamane zostały wszelkie bariery, gdyż okazało się, że młodzież słucha tej samej muzyki, ogląda te same filmy, podobnie się ubiera i ma podobne problemy! Podczas zajęć młodzież ukraińska mogła ćwiczyć znajomość języka polskiego i poznawać różne zawłości języka potocznego. Było przy tym dużo radości, również w sytuacjach, kiedy polskie dziewczęta uczyły się wymowy ukraińskiej.

Uczniowie z obu grup przywieźli do Krzyżowej duży bagaż różnych rodzinnych opowieści. I tak historie polsko-ukraińskie każdego dnia przeplatały się ze sobą w opowiadaniach i scenkach dramatycznych.

Wszyscy bardzo mocno angażowali się w pracę, a wieczorami spędzali czas na grach towarzyskich, śpiewie lub nauce tańca. Belgijka jak zawsze była niezawodna! Młodość, radość i wspólna zabawa sprawiły, że wszyscy świetnie się rozumieli i tworzyli jedną wielką rodzinę!

Organizator zapewnił uczestnikom wspaniałe warunki do pracy i odpoczynku oraz liczne atrakcje, np. zwiedzanie Panoramy Raclawickiej oraz poznawanie Wrocławia z przewodnikiem.

Całej imprezie towarzyszył doskonały nastrój uczestników. Ciekawie prowadzone warsztaty przez Danielę Bodyła otwierały serca młodych ludzi i uwalniały najpiękniejsze emocje! Dowodem na to są ciekawe, wspólnie stworzone plakaty oraz hasła, które towarzyszyły nam każdego dnia, np. Nasze drzewa mają dużo wspólnych korzeni! To było piękne zdanie, bo to nasze korzenie tam, na Ukrainie! Najczęściej wymienianymi wyrazami w rozmowach były: radość, szczęście, nowe przeżycia, śmiech, kreatywność, inspiracje, pomoc, współpraca. Wspólne dyskusje pozwoliły młodzieży lepiej zrozumieć po-

Uczestnicy projektu poznali historię Wrocławia / Учасники проекту знайомилися з історією Вроцлаву

Wspólne dyskusje pozwoliły młodzieży lepiej zrozumieć historie / Спільні воркшопи дозволили молоді краще пізнати історію

Podsumowaniem projektu było stworzenie spektaklu o historiach polskich i ukraińskich rodzin / Підсумком проекту стала спільна вистава про історію польських та українських родин

dobierstwa i różnice w ich życiu codziennym i szkolnym w Polsce i na Ukrainie. To była bardzo cenna wymiana intelektualna.

Podsumowaniem tego projektu było stworzenie pod okiem Natalii Nikolskiej spektaklu składającego się z krótkich etiud opowiadających o historiach polskich i ukraińskich rodzin.

Żegnając się z naszymi gośćmi, dziękowaliśmy im za przebycie 1000 km, aby spędzić z nami ten czas, i życzyliśmy im wytrwałości w poznawaniu swoich korzeni oraz czerpania dumy i siły z tego, że są Polakami!

Danuta Leszkowicz

Szkolenia dla nauczycieli języka polskiego na KUL

W ramach współpracy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie nauczyciele z Ukrainy uczestniczyli w 2-tygodniowym kursie metodyki nauczania języka polskiego jako obcego w Lublinie.

68-godziny kurs odbywał się w Szkole Języka i Kultury Polskiej KUL. Wzięło w nim udział 13 nauczycieli polonistów z obwodu żytomierskiego i dnipropeńskiego oraz z Równego. W programie były zajęcia praktyczne z polskiego oraz wykłady na temat języka polskiego, historii i kultury.

Wielkie wrażenie zrobiła na pedagogach z Ukrainy kreatywność wykładów, ich zaangażowanie i radość, jaką daje im praca. Czuć było, że to, co robią, robią z pasją, a to się udzielało. Dr Wioletta Próchniak oraz mgr Marzena Porębska dopasowały program do potrzeb nauczycieli, odpowiadały na wszystkie pytania,

dzięki czemu uczestnikom kursu udało się pogłębić znajomość języka polskiego i wiedzę o Polsce.

Każdego dnia mieli zajęcia z kilkoma osobami. Bardzo różne charaktery, różne podejście do pracy ze słuchaczami, ale zawsze pełen profesjonalizm. Była zarówno praca z książką, jak i mnóstwo „dodatków”, jak piosenki, filmy, uzupełniające teksty i tematy.

Na zakończenie kursu uczestnicy dostali nowoczesny podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego „Polski jest cool”. Nabyli wiele praktycznych umiejętności, które będą wykorzystywać na lekcjach.

Mimo napiętego programu szkoleniowego nie zabrakło czasu na wypoczynek. Dla nauczycieli zorganizowano wycieczkę

po Lublinie oraz wyjazdy do Sandomierza i Kozłówek. Lublin jest niesamowitym miastem dzięki swojej różnorodności i wielokulturowości, z którymi pedagodzy mieli okazję się zapoznać podczas obchodów 700-lecia miasta. Dzięki świetnej lokalizacji miejsca zakwaterowania wszystko mieli na wyciągnięcie ręki. Zwieńczeniem pobytu było wspaniałe biesiadowanie oraz impreza w karczmie Chata.

Dni, które nauczyciele przeżyli w przyjaznym Lublinie były dla nich doskonałą lekcją polskiej kultury, a do chwil tam spędzonych będą stale powracać myślą i sercem.

Wielkie podziękowania za interesujące zajęcia z zakresu metodyki nauczania języka polskiego i kultury należą się prowadzącym je oraz dyrektorowi Cezaremu Rucie, a za organizację projektu prof. Iwonie Niewiadomskiej i prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorii Laskowskiej-Szczur.

Olga Hrabowska

Nasze dzieci to przyszłość

25-28 marca 2018 roku w Iwano-Frankiwsku odbył się finał IV Ogólnoukraińskiej Uczniowskiej Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, organizowanej przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy.

W olimpiadzie wzięło udział 31 uczniów z klas IX-XI z 12 obwodów Ukrainy. Obwód żytomierski reprezentowała Olga Skyba, uczennica Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Padereckiego przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie i Szkoły Ogólnokształcącej nr 27 w Żytomierzu, której nauczycielką języka polskiego jest Wiktoria Zubarewa. Ola uczy się języka polskiego nie tylko w szkole, ale i poza nią, co oczywiście zaowocowało zajęciem III miejsca wśród uczniów klas XI z całej Ukrainy.

Najważniejszym miejscem wychowywania i rozwoju dziecka jest rodzina. Każdy człowiek od urodzenia wymaga wsparcia najpierw rodziców, a potem szkoły. Najpierw rodzice uczą dziecko właściwego postępowania i odpowiedzialności,

ukazują mu, jak pracować dla dobra narodu i ojczyzny. Rodzina jest miejscem nie tylko kształtowania właściwych relacji w samej rodzinie, lecz także przekazania norm współżycia społecznego.

W rodzinie Olgi pielęgnowane są polskie tradycje i obyczaje. Dziewczynka czytała bardzo dużo utworów polskich poetów i pisarzy, brała udział we wszystkich projektach edukacyjnych, jako członek Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek „ModernPol”. Ważną rolę w przekazaniu jej podstawowych wartości kulturowych, religijnych, historycznych, obyczajowych odegrała Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielnia im. J.I. Paderewskiego. Jak mówi Olga Skyba, właśnie tam, na lekcjach historii i języka polskiego, mogła jeszcze głębiej poznać kulturowe dziedzictwo swoich przodków i nauczyć się pięknie mówić po polsku.

Wychowanie patriotyczne realizuje się między innymi poprzez rozmowy i własny przykład. Właściwy stosunek do własnego narodu kształtuje się w myśl zasady „czym skorupka za młodu nasiąknie...”. Każdy człowiek bogobojny jest patriotą,

ponieważ oddaje Bogu co Mu się należy, a państwu to co konieczne i potrzebne. Patriota szanuje swoją ojczyznę. Swoją miłość do niej realizuje poprzez oddawanie czci symbolom narodowym, bohaterom zasłużonym dla kraju, uczestnictwo w obchodach rocznic i świąt narodowych, zaangażowanie się w życie społeczne, pogłębianie wiedzy historycznej, a w końcu poprzez gotowość poświęcenia się w obronie własnej ojczyzny.

Olga Skyba, pisząc o patriotyzmie, w swoich wypracowaniach odwoływała się do koncertów patriotycznych, akcji sprzątania Cmentarza Polskiego w Żytomierzu przez uczniów Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. J.I. Paderewskiego, wyjazdów edukacyjnych do polskich miejsc pamięci itd. Dzięki temu, że polskość tej wykształconej i utalentowanej dziewczynki nie była zachwiana oraz dzięki wsparciu rodziców, nauczycieli i Związku Polaków, Olga Skyba zdobyła zwycięstwo.

Gratulujemy Oldze Skybie wygranej i życzymy jej dalszych sukcesów!

Wiktoria Zubarewa

III Konkurs Recytatorski im. Walentego Grabowskiego

17 marca 2018 roku w Żytomierskiej Obwodowej Bibliotece im. O. Olżycza 54 uczniów uczących się języka polskiego walczyło o laur najlepszego deklamatora w Konkursie Recytatorskim Poezji Polskiej im. Walentego Grabowskiego. Konkurs został poświęcony 100-leciu odzyskania przez Polskę niepodległości.

Jury, oceniając młodych recytatorów, brało pod uwagę pamięciowe opanowanie tekstu, poprawność i płynność recytacji, ekspresję i ogólne walory artystyczne. Profesorka KUL, dr hab. Iwona Niewiadomska oraz Wiktoria Laskowska-Szczur podziękowały uczniom za udział w konkursie, a najlepszych nagrodziły. Zgodnie z regulaminem konkursu jego laureaci zostaną zakwalifikowani na studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.

Wyniki konkursu zostały umieszczone na stronie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie: www.zozpu.zhitomir.net.

Organizatorami przedsięwzięcia były Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II i Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Protokół

III Deklamatorskiego konkursu polskiej poezji im. Walentego Grabowskiego

Konkurs odbył się 17 marca 2018 r. w Żytomierze w Żytomierskiej obwodowej uniwersyteckiej bibliotece im. O. Olżycza (wul. Nowy bulwar, 4) organizatorami: Żytomierska obwodowa Spółka Polaków Ukrainy i Lubliński Katolicki Uniwersytet św. Józefa.

Jury w składzie:

1. Proroktor KUL prof. Iwona Niewiadomska;
2. Mirosława Staroverowa, przewodnicząca GO "Wчителів польської мови";
3. Вікторія Білявська, кандидат наук, Житомирський Державний Університет ім. І. Франка;
4. Анна Халас, керівник Відділу Освіти KUL;
5. Раїса Грабовська, дружина Валентина Грабовського;

Laureatki III Konkursu Recytatorskiego im. W. Grabowskiego /
Лауреати III Декламаторського конкурсу польської поезії ім. В. Грабовського

6. Вікторія Ляковська - Щур, голова ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України".

У конкурсі взяли участь 54 учасників, журі признало нагороди:

Категорія 10-13 років:

I. Аніта Ципоренко, Житомир, Польська суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України" і ЗОШ №12;

I. Єлизавета Труш, Житомир, ЗОШ № 3

II. Ілля Удовкін, Житомир, ЗОШ № 3

III. Маргарита Осовська, Польська суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

III. Валерія Слободенюк - Сіра, Житомирська міська гуманітарна гімназія №23;

Відзначення:

1. Боровицька Анастасія, Польська суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

2. Оксана Павличко, м.Житомир, Ліцей №25;

3. Єлизавета Лук'яненко, Житомирська міська гуманітарна гімназія №23;

4. Антоній Леус, Польська суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

5. Олександра Бондарчук, Польська суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України" і ЗОШ 27;

6. Максим Наумов, Польська громадська організація ім. Адама Міцке-

вича, Гімназія №1 ім. Лесі Українки м. Новоград - Волинський.

7. Олександра Мініч, м.Житомир, ЗОШ № 5;

Категорія 14-15 років:

II. Маргарита Рижкова, суботньо-недільна школа ім. І.Я. Падеревського при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

Категорія 16-17 років:

I. Огієнко Костянтин, Житомир, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

II. Марія Демянюк, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

III. Вероніка Олейнікова, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України" і Гуманітарна гімназія № 1;

Відзначення:

1. Нікіта Хоменко, Житомир, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

2. Данил Бойко, Житомирська міська гуманітарна гімназія №23;

3. Олександра Княжевська, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

4. Софія Ярмолицька, Польська суботньо-недільна школа при ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України";

Голова ГО "Житомирська обласна Спілка поляків України" Вікторія Ляковська - Щур

XIII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne

W tym roku uczestników zimowych zawodów polonijnych, które odbyły się w dniach 25 lutego – 3 marca, gościła Krynica-Zdrój. Organizatorem imprezy było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, przy wsparciu Senatu RP. Honorowy patronat objął prezydent RP Andrzej Duda.

Do Krynicy przyjechało ponad 600 zawodników z 24 krajów. Najlicniejsze delegacje przybyły z Litwy – 125 osób, Czech – 94 i Białorusi – 69. Ukrainę reprezentowały 22 osoby, w tym 13 członków Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie z prezes Wiktoria Larkowską-Szczur. Najstarszy uczestnik miał 84 lata, najmłodszy – 4.

Podczas uroczystego otwarcia marszałek Senatu RP Stanisław Karczewski podkreślił rolę igrzysk w kształtowaniu wspólnoty Polaków mieszkających na całym świecie. – To wspólnota 20 milionów ludzi, którzy czują więź z Polską. Senat, ale także i Sejm pracują nad tym, aby ta więź była coraz mocniejsza. Budujemy mosty i jednym z nich jest działalność sportowa – zaznaczył, życząc wszystkim zawodnikom udanych startów. – Życzę wam, abyście rozmawiając ze sobą, budowali wspólnotę sportowców, ale także wspólnotę Polaków, wspólnotę nas wszystkich. Polonia jest dla nas niezwykle istotna. Zawsze będziemy o was pamiętać i was wspierać – zapewniał marszałek. – Bardzo serdecznie witamy was w roku szczególnym, bo w roku 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Dziękujemy, że jesteście z nami – dodał.

Z kolei Dariusz Bonisławski, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, głównego organizatora igrzysk, zwrócił uwagę na doskonale przygotowanie Krynicy-Zdroju do zawodów. – Witajcie w domu! Życzę wam, aby pobyt w Krynicy był dla was pięknym przeżyciem. Życzę również, abyście wyjeżdżając z Polski, kolejny raz poczuli w swoich sercach dumę z bycia Polakiem – stwierdził Bonisławski.

Przed ceremonią otwarcia igrzysk ich uczestnicy wzięli udział w mszy świętej w krynickim kościele pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

Polonijni sportowcy rywalizowali w takich dyscyplinach jak short track, narciarstwo alpejskie, biegowe, snowboard, hokej, wielobój łyżwiarski czy nordic walking.

Zawodnicy z ŻOZPU zdobyli na XIII Światowych Zimowych Igrzyskach Polonijnych cztery medale. W konkurencji short track złoto i srebro wywalczyła Anastazja Malinowska, brąz Danił Zawalkiewicz. W nordic walking brązowy medal przypadł Tatianie Sztogrinie. Warto nad-

**Medaliści XIII Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych /
Призери XIII Міжнародних зимових полонійних ігор**

mienić, że wszystkie medale dla Ukrainy zdobyła ekipa z ŻOZPU. Jednak nie wszystkie zostały uwzględnione w klasyfikacji generalnej. Zasada jest bowiem taka, że aby dana konkurencja została uwzględniona w klasyfikacji generalnej, musi wziąć w niej udział co najmniej pięciu zawodników z trzech krajów. Dla wielu uczestników liczy się jednak już sam udział w igrzyskach, spotkanie i wspólna zabawa.

Wieczorami każdego dnia w olimpijskiej bazie, mieszczącej się w hotelu Krynica, odbywały się ceremonie dekoracji medalami, którym towarzyszył różnorodny program kulturalny. Był więc Wieczór Sądecki, Wieczór Polonii, spotkanie z olimpijczykami czy recital estradowy.

Sportowcy z Żytomierszczyzny biorą udział w igrzyskach polonijnych od 2002 roku. Świadczą o tym liczne puchary i medale przechowywane w biurze Związku Polaków. Są efektem pracy prezesów i trenerów sportowych.

W imieniu Polaków Żytomierszczyzny chciałabym pogratulować zdobywcom medali, podziękować wszystkim organizatorom za możliwość udziału w igrzyskach i mile spędzone chwile wśród rodaków. Mam nadzieję, że wrócimy tu w kolejnych latach.

Tegoroczne zmagania miały jeszcze jeden ważny wymiar. Organizatorzy zadbali o to, by stały się one okazją do uczestnictwa w obchodach 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w miejscach, które w szczególny sposób są związane z jej historią. Pierwszym akcentem, który zachęcał do zatrzymania się nad walką Polaków o wolność, było oddanie hołdu Żołnierzom Wyklętym poprzez uroczysty bieg ulicami Krynicy-Zdroju 1 marca, w Narodowym Dniu Pamięci Żołnierzy Wyklętych. W biegu, w którym nie było kategorii wiekowych ani elementu rywalizacji, uczestniczyli ramię w ramię Polacy rozsiani po całym świecie.

Główne uroczystości związane z upamiętnieniem 100. rocznicy odzyskania niepodległości odbyły się 2 marca na Zamku Królewskim na Wawelu, w miejscu symbolicznym dla polskiej państwowości i pamięci narodowej. Rozpoczęła je sesja, w której wystąpili z przemówieniami przedstawiciele Senatu RP, Polaków i Polonii za Granicą, delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej biskup Wiesław Lechowicz, prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Bonisławski, prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego Andrzej Kraśnicki oraz prof. Andrzej Nowak, który wygłosił wykład „Rola emigracji i Polonii w odzyskaniu niepodległości Polski”.

Uroczystość była również okazją do uhonorowania zasłużonych dla polskiego sportu. Medale i wyróżnienia 100-lecia otrzymali Andrzej Lech, Irena Szewińska, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski” oraz Lwowski Klub Sportowy „Pogoń”.

Na koniec uczestnicy złożyli wieńce w miejscu spoczynku Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Wzięli także udział w mszy świętej w bazylice archikatedralnej św. Stanisława i św. Wacława na Wawelu, którą odprawili arcybiskup Marek Jędraszewski oraz biskup Wiesław Lechowicz.

Ważnym akcentem obchodów 100-lecia niepodległości było opublikowanie apelu Polaków, którego sygnatariusze określili się jako „przedstawiciele tej części narodu, która żyje poza granicami Polski”. Apel jest odpowiedzią na list, jaki marszałek Senatu Stanisław Karczewski wystosował do środowisk polonijnych i polskich za granicą. Wzywał w nim do podejmowania wszelkich działań mających na celu upominanie się o prawdę historyczną i obronę dobrego imienia Polski i Polaków. Tekst apelu został złożony na ręce przedstawicieli Senatu RP.

Wiktoria Larkowska-Szczur

Gmach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II /
Люблінський Католицький Університет Іоанна Павла II

Люблінський Католицький Університет Іоанна Павла II – 100 років в службі Богу і Батьківщині!

В цьому році припадає 100-та річниця заснування Люблінського університету, перейменованого в 1928 році в Люблінський католицький університет, з 2005 року - Люблінський католицький університет Іоанна Павла II. З самого початку свого існування наш Університет мав на меті освіту та виховання майбутньої католицької інтелігенції, а його девізом став заклик *Deo et Patriae* – Богу і Батьківщині. Протягом 100 років Університет залишається вірним цій місії і намагається подолати виклики сучасного світу.

ЛКУ – це найстаріший католицький університет у цій частині Європи та найстаріший університет у Любліні – місті, яке сьогодні є одним з найбільших академічних осередків у Польщі (тут навчається майже 70 тисяч студентів, що становить 20% жителів міста). В даний час наш університет нараховує біля 12000 студентів та аспірантів, в тому числі, близько 700 студентів іноземців з понад 40 країн світу та понад 1000 викладачів. Майже половина всіх

студентів-іноземців – це вихідці з України. Для громадян України ЛКУ пропонує широкий вибір цікавих освітніх програм та спеціалізацій, а також можливість отримати стипендію і менше платити за навчання. Повний перелік освітніх пропозицій доступний на нашому сайті для абітурієнтів: <http://kandydat.kul.pl/ua/> Абітурієнти можуть вибрати навчання на 9 факультетах і понад 50 напрямках навчання. На сьогоднішній день навчання в ЛКУ відбувається на всіх освітніх рівнях, починаючи від бакалаврату та магістратури і закінчуючи аспірантурою. Крім цього, в рамках післядипломної освіти можна поширити свої знання і здобути нову спеціальність в Університетському центрі розвитку компетенцій, або поглибити знання польської мови в Школі польської мови та культури. Починаючи з 2015 року,* в Україні в Житомирі діє Інформаційно-освітній центр Люблінського католицького університету Іоанна Павла II (вул. Театральна 17/20, каб. 116, тел.: + 38-098-343-69-90, centrum_kul@ukr.net), де можна от-

римати повну інформацію про наш Університет та можливості навчання.

Святкування ювілею ЛКУ розпочалося ще восени 2017 р. 100-тою урочистою інавгурацією навчального року. Цілий рік, котрий увесь буде переповнений багатьма релігійними, науковими та культурними заходами присвяченими святкуванню 100-річчя. В рамках цих заходів, наприклад, 8-9 червня 2018 року у Любліні відбудеться Міжнародний з'їзд випускників нашого університету. Університет приготував також виставку, яка в цьому році буде представлена в Житомирі та наблизить зацікавленим історію та сучасність університету. Під кінець червня Житомир відвідає також делегація ЛКУ на чолі з Проректором з питань у справах освіти та науки проф. Івоною Невядомською з метою пошуку партнерів в області спільних комерційних проєктів. Усіх зацікавлених запрошуємо до контактів та співпраці.

Віталій Росовський

Prezes ZPU w Marianówce Zofia Kowalska w imieniu Polaków Żytomieszczyzny złożyła na ręce Prezydenta RP Andrzeja Dudy i Małżonki podziękowanie za wsparcie \ Голова Софія Ковальська від імені поляків Житомирщини подякувала Президентській парі за підтримку

Delegacja z Żytomierszczyzny w Kancelarii Prezydenta RP podczas podsumowania II edycji Akcji Pomocy Polakom na Wschodzie/ Делегация з Житомирщини в Канцелярії Президента РП під час підведення підсумків II Акції Допомога полякам на сході

Sportowa ekipa z ŻOZPU z Marszałkiem Senatu RP S. Karczewskim i prezesem Stowarzyszenia Wspólnota Polska D. Bonisławskim / Спортивна команда з ЖОЗПУ з маршалком Сенату РП С.Карчевським і головою Товариства „Спільнота польська” Д. Боніславським

Spotkanie W. Laskowskiej-Szczur z wicemarszałkami województwa śląskiego S. Dąbrową i M. Ochęduszek-Ludwik w sprawie przedłużenia umowy współpracy między regionami / Зустріч В. Лясковської-Щур з віце-маршалками воєводства С. Домбровою і М. Охендушко-Людвік з питання по співпраці між регіонами

Spotkanie opłatkowe i koncert kolęd w Bykówcze, zorganizowany przez Towarzystwo Polaków im. Jana Pawła II / Зустріч облаткова та концерт колядок, організований ГО „Биківське Товариство поляків в Україні ім. Яна Павла II”

Prezes Towarzystwa Polaków im. Jana Pawła II Stanisława Rudkowska dzieli się opłatkiem z członkami organizacji oraz gośćmi koncertu / Голова Станіслава Рудковська ділиться облатком з членами організації та гостями концерту

Redaktor TVP Polonia Grażyna Orłowska-Sondej z koleđą u ks. br. Jana Purlwińskiego / Редактор ТВ Полонія Гражина Орловська-Сондей з колядою у єпископа Яна Пурвінського

Uczestnicy i goście XI Koncertu Bożonarodzeniowego w Żytomierzu / Учасники і гості XI Різдвяного концерту в Житомирі